

Børnekulturens Netværk
Statusrapport 2009

Indhold

Indhold.....	1
1. Forord	2
2. Vigtige skridt i 2009.....	3
3. Netværkets opgaver og aktiviteter i 2009.....	6
4. Vision	7
5. Sådan arbejder vi	9
6. Modelkommuneforsøget	14
7. Ungekultur	17
8. Arkitektur og design til børn og unge.....	19
9. Diplomuddannelsen for kulturformidlere	21
10. Kompetenceudvikling og netværksdannelse	23
11. Netværkets parters aktiviteter i 2009	25
Det Danske Filminstitut	25
Kulturarvsstyrelsen.....	28
Statens Kunstråd / Kunststyrelsen	31
Statens Kunstråd.....	31
Kunststyrelsen	33
Styrelsen for Bibliotek og Medier	34
Indenrigs- og Socialministeriet	38
Kulturministeriet.....	40
Undervisningsministeriet	42
12. Bilag.....	44
Oversigt over Netværkets fælles aktiviteter i 2009	44
Oversigt over Netværkets parters aktiviteter i 2009	44
Budget for 2008 - 2009	47
Medlemmer og sekretariat	48
Kommissorium	49
Publikationer	49

År 2009 var af EU udnævnt som Innovations- og kreativitetsår, og det gav inspiration til at se på Børnekulturens Netværks opgaver med de øjne. Hvordan kan kultur og kreativ tænkning drive innovation? Børnekulturens Netværk er overbeviste om, at forskellige kunstformer og en mangfoldighed af kultur kan være medvirkende til, at mennesker når deres potentiale som kreative og innovative tænkere, og at barndommen spiller en vigtig rolle som grundlag for denne udvikling.

Børnekulturens Netværks opgave er at sikre, at alle børn i hele landet får adgang til en bred vifte af kulturtilbud. Denne opgave løser vi ved at inspirere aktører over hele landet til at udvikle nye kulturtilbud til børn – konkret ved at vi informerer, rådgiver og sætter aktiviteter i gang.

Vi har nu eksisteret i syv år, og vi præsenterer endnu en gang en statusrapport, hvor man kan få overblik over og indblik i alle de børnekulturaktiviteter, vi har sat i gang på statsligt plan. For aldrig er der sket så meget på den statslige børnekulturfront som i disse år, og Børnekulturens Netværk kan se tilbage på mange nye initiativer, både i fællesskab og hver for sig.

Her ved afslutningen af vores handlingsplan for 2008-2009, *Børnekultur i udvikling*, kan vi konstatere, at vi er nået et godt stykke vej i vores arbejde med at gøre Netværkets overordnede vision til virkelighed. Visionen er: at alle børn skal møde kunsten og kulturen, at alle kulturinstitutioner skal bidrage, og at alle kunstarter skal inddrages.

Vi lægger meget vægt på, at de aktiviteter, vi sætter i gang, skal komme alle til gode – også de kommuner, organisationer og institutioner, som ikke får bevilget penge til aktiviteterne. Derfor følger vi aktiviteterne tæt, og vi formidler den nye viden og de erfaringer, vi høster, til interesserede aktører i hele landet.

Det er anden gang, vi offentliggør statusrapporten alene som en netpublikation, som blandt andet giver læseren mulighed for at linke sig videre til de enkelte Netværksparters hjemmesider og til de samarbejdspartnere og projekter, som er omtalt i rapporten.

God fornøjelse!

Børnekulturens Netværk

Januar 2010

I 2009 har Netværket videreført og forankret indsatsen og sat nye initiativer i gang for at styrke børnekulturen. Her er et kort overblik med nogle af de mere markante aktiviteter, som Netværket og dets medlemmer står bag.

Børnekultur i alle kommuner

Modelkommuneforsøget er landet

Modelkommuneforsøget er en af Netværkets centrale strategier til at virkeliggøre visionen om at nå ud til alle børn i hele landet. Forsøget er nu afsluttet, og de mange gode erfaringer er opsamlet i en evalueringsrapport.

Læs mere om modelforsøget og evalueringen på www.boernekultur.dk

Kulturaftaler med næsten alle kommuner

Størstedelen af landets kommuner indgår i dag i en regional kulturaftale med Kulturministeriet. Næsten alle aftaler har prioriteret børne- og ungdomskultur højt med mange nye og spændende initiativer som resultat.

Læs mere om kulturaftalerne på www.kum.dk.

Mere kunst og kultur i skolen

Nye forsøg med de praktiske/musiske fag

Undervisningsministeriet har igangsat en ny forsøgsordning, hvis formål er at styrke de praktiske/musiske fag i folkeskolen og skabe grundlag for eventuelle ændringer af folkeskoleloven. Forsøgene vil blive evalueret i 2011.

Læs mere på www.uvm.dk.

Huskunstnerordningen fortsætter og styrkes

Statens Kunstråd administrerer ordningen med kunstnerbesøg og huskunstnere i bl.a. folkeskolen og gymnasiet. Ordningen kommer fra 2010 på Finansloven og er dermed sikret sin eksistens og muligheden for at blive udvidet og styrket.

Læs mere på www.kunst.dk.

Mere film i skolerne

Det Danske Filminstitut fortsætter og udbygger sine mange aktiviteter i folkeskolen. Undervisningsmaterialerne er udbygget med Filmstriben.dk som det seneste skud på stammen med tilbud til skolerne om at se film direkte fra internettet.

Læs mere på www.dfi.dk.

Bedre kulturformidling

Flere undervisningstilbud på museerne

Resultatet af Kulturarvsstyrelsens kortlægning af undervisningsaktiviteterne på de statslige og statsanerkendte museer udkom i efteråret 2009 i form af en rapport samt en publikation med eksempler på god praksis i museumsundervisning. To regionale centre for museumsundervisning er etableret vest for Storebælt som supplement til Skoletjenesten på Sjælland.

Læs mere på www.kulturarv.dk, hvor de to publikationer også kan hentes.

Nye uddannelser for børnekulturformidlere

En ny diplomuddannelse for formidlere er godkendt og bliver nu udbudt på Sjælland og i Jylland. Kortere uddannelses tilbud til skole- og børnebibliotekarer og til museumsfolk er også sat i værk, og filmkurserne for lærere og pædagoger er blevet udbygget.

Læs mere på www.boernekultur.dk.

Lige muligheder for børn

Bogstart - små børn elsker bøger

15 kommuner over hele landet er i gang med *Bogstart* - et tilbud til familier i udsatte boligområder med gratis bogpakker og besøg af bogstartsformidlere. Målet er at give forældre hjælp til deres børns sproglige udvikling og at give dem kendskab til bøgernes verden og til det lokale biblioteks tilbud.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Lektiecafeer og lektiehjælp

Lektiecafeer på folkebibliotekerne har været en succes, og de fleste lektiecafeer fortsætter, efter at projektperioden nu er afsluttet. Bibliotekscenter for Integration har desuden fået til opgave at etablere en landsdækkende *online lektiehjælp* til unge i udsatte boligområder.

Læs mere på www.statsbiblioteket.dk.

Fritidspas til udsatte børn og unge

Forsøg med fritidspas til udsatte børn er sat i gang i en række kommuner. Dels i form af forsøg med betaling af fritidstilbud som kontingentsstøtte og dels som forsøg med fritidsvejledere.

Forsøget er netop blevet evalueret.

Læs mere på www.ism.dk.

Idræt for alle børn og unge

Syv modelkommuner er udpeget som *breddeidrætskommuner*, og som opfølgning på Breddeidrætsudvalgets forslag har regeringen lavet en national handlingsplan for *Børn og unge i bevægelse*, hvor målet bl.a. er mindst syv timer idræt i skolen om ugen.

Læs mere på www.kum.dk.

Andre initiativer

Ungekultur

Børnekulturens Netværk har i 2009 gennemført en projektmodning om kunst og kultur for, med og af unge. Resultatet blev samlet i en rapport med anbefalinger til arbejdet med unge samt en ungestrategi. Strategien præsenterer, hvordan Netværket kan bidrage til at kvalificere udviklingen på det ungdomskulturelle felt.

Læs mere på www.boernekultur.dk.

Arkitektur og design i børnehøjde

En rapport med anbefalinger til kulturministeren om, hvordan arkitektur og design bedst muligt får en central placering i børn og unges verden, er nu afleveret til ministeren, og en idé- og debatbog udkommer i begyndelsen af 2010.

Læs mere på www.boernekultur.dk.

Syngelyst til store og små

Opfølgeren på Sangens År i 2008 er *Syngelyst-kampagnen*, som støtter store og små initiativer rundt om i hele landet. Kampagnen har desuden en række flagskibe, som DR står bag. Læs mere på www.dr.dk.

Ny tv-kanal for børn

Ramasjang er navnet på den nye digitale tv-kanal for børn og unge, som så dagens lys i efteråret 2009. Kanalen er resultatet af den forpligtelse, som DR og TV2 påtog sig i forbindelse med public service-forliget i 2008. Læs mere på www.kum.dk

I de følgende kapitler gennemgår vi de enkelte aktiviteter. Du kan finde et skema over Netværkets opgaver og aktiviteter i 2009 i næste kapitel og en samlet oversigt over alle de statslige aktiviteter i 2009 i bilaget.

Børnekulturens Netværk

Det Danske Filminstitut - Kulturarvsstyrelsen - Statens Kunstråd og Kunststyrelsen
 - Styrelsen for Bibliotek og Medier - Indenrigs- og Socialministeriet - Undervisningsministeriet

Sekretariatet

Vision

Alle børn skal møde kunsten og kulturen
Alle kulturinstitutioner skal bidrage
Alle kunstarter skal inddrages

Handlingsplan 2008-2009: Børnekultur i udvikling

Temaer: Kultur i dagtilbud - Kultur i skolen - Kultur i familien

Indsatsområder

- **Børnekultur i kommunen**
 - *Modelkommuneforsøget*: Videndeling og evaluering
 - *Kulturministeriets kulturaftaler*: Rådgivning
 - *Børnekulturkonsulenter*: Videndeling og opsamling
- **Arkitektur og design for børn og unge**
 - Kortlægning og dokumentation
 - Rapport med anbefalinger til kulturministeren
 - Idé- og debatpublikation
- **Diplomuddannelse for kulturformidlere**
 - Forsøgsuddannelse
 - Forankring af uddannelsen og nye tilbud
 - Seminar om fremtidens uddannelsesbehov
- **Udvikling af nye netværk og kompetenceudvikling**
 - Tilskud til udvalgte projekter
- **Ungekultur**
 - Kortlægning og dokumentation

Redskaber

- **Rådgivning**
 - Rådgivning og vejledning af kommuner, institutioner og organisationer
- **Videndeling**
 - Børnekulturportalen og Netværkets hjemmeside
 - Konferencer og seminarer
 - Videns- og kompetencenetværk
 - Publikationer
- **Dokumentation**
 - Formidling af forskning og forskningsresultater
 - Fakta om børnekultur
- **Internationalt samarbejde**
 - EU-netværket for kunst og kultur i skolen
 - Nordisk netværk for kunst og kultur i skolen

Den røde tråd i Netværkets aktiviteter er den vision, som har sat dagsordenen for alle aktiviteter, siden Netværket blev oprettet i 2003. Den har som mål, at: Alle børn skal møde kunsten og kulturen, alle kulturinstitutioner skal bidrage, og alle kunstarter skal inddrages.

Visionen er ambitiøs, men vi er nået et godt stykke videre i 2009:

- ***Flere børn får tilbud om at møde kunsten og kulturen***

Kommunalreformen har givet kommunerne en anledning til at udvikle deres børnekulturtilbud, så de når ud til langt flere børn, og til at diskutere de lokale rammer for børnekulturen.

Denne proces har ikke været lige nem at gå til alle steder, og mange udfordringer venter stadig på at blive løst, før alle børn i enhver kommune i landet får adgang til et varieret kulturtilbud i hverdagen. Men dialogen mellem kommunerne og staten kan skabe grundlag for en bred og alsidig indsats ude i lokalområderne, hvor børnene bor.

I vores *Modelkommuneforsøg* har vi eksempelvis været i dialog med en tredjedel af landets kommuner. Siden 2007 har både de kommuner, der deltog i forsøget, og de kommuner, der fulgte forsøget, sat fokus på, hvordan de kan udvikle nye modeller og metoder til at give alle børn adgang til kulturtilbud i børnehaven, i skolen og i fritiden. Det har givet os et godt grundlag for at arbejde med børn, kunst og kultur i alle landets kommuner.

Netværkets parter er også hver især nået langt i arbejdet med at nå ud til alle kommuner med deres børnekulturtilbud. Det gælder både de permanente tilbud om teater, dans og musik og særlige initiativer som *Huskunstnerordningen*, der satte spor over hele landet i 2009.

Styrelsen for Bibliotek og Medier har desuden sat en række nye initiativer i gang, som skal styrke biblioteksbetjeningen af børn i fremtiden og give flere børn og deres familier lyst til at bruge biblioteket. Blandt andet *Bogstart* og *Medborgercentre*.

- ***Flere og flere kulturinstitutioner bidrager***

Næsten halvdelen af Kulturministeriets resultatkontrakter med statens kulturinstitutioner har børn og unge som et særligt fokusområde. De kommunale og de private kulturinstitutioner udvikler også nye tilbud til børn og familier i disse år.

På museumsområdet har Kulturarvsstyrelsen f.eks. særlige puljer til projekter, som styrker formidlingen til blandt andre børn og unge. Styrelsen har også kortlagt alle de

statsanerkendte museers undervisningstilbud og har netop oprettet to formidlingscentre med undervisningstilbud til skoler over hele landet.

På biblioteksområdet arbejder Styrelsen for Bibliotek og Medier med nye strategier for biblioteksbetjening af børn.

Netværket har videreudviklet forsøgsuddannelsen for kulturformidlere, der giver børnekulturfolk og pædagoger mulighed for at efter- eller videreudanne sig. Undervisningsministeriet har i 2008 godkendt uddannelsen som et permanent tilbud, der blev etableret på Sjælland i efteråret 2009 og bliver etableret i Jylland fra foråret 2010.

- ***Flere forskellige kunstarter inddrages***

Landet over er interessen for dans og film steget markant, og i mange kommuner er de traditionelle musik- og idrætstilbud samt børneteaterforestillinger nu ikke længere de eneste kulturtilbud til børn og unge. Dansens Hus og Det Danske Filminstitut har f.eks. videreudviklet deres tilbud til kommunerne med *Dans for Børn* og *Med skolen i biografen* i 2009.

Netværket har desuden sat arkitektur og design på dagsordenen i 2009 - to kunstarter, der tit overses i de traditionelle børnekulturtilbud. Vi har fået en arbejdsgruppe med eksperter på området. Vi har afholdt temaseminarer for alle interesserede. Og vi udgiver i begyndelsen af 2010 en kombineret idé- og debatbog, som kan inspirere aktører landet over til at udvikle nye børnekulturtilbud om arkitektur og design.

En af Netværkets hovedopgaver er at skabe dynamik, synergi og udvikling i kulturtilbuddene til børn – både lokalt, regionalt og nationalt. Derfor bakker vi op om aktiviteter og satsninger over hele landet ved at stille os til rådighed for alle børnekulturens aktører med inspiration og sparring.

Vi koordinerer aktiviteter. Vi gør en indsats for at skabe bæredygtige netværk på tværs af fag, institutioner og kommuner. Og vi har projektkonsulenter ansat, der er knyttet til Netværkets forsøgsordninger og aktiviteter. Netværkets konsulenter er samtidig sparringspartnere for de lokale aktører. På den måde er de med til at sikre, at arbejdet med børnekulturen kvalificeres, formidles, synliggøres og sikres kontinuitet - både lokalt og centralt.

Samarbejdet med kommunerne og med de lokale institutioner og organisationer har vist, at en tæt dialog mellem stat, kommuner og lokale partnere er nødvendig, hvis der skal ske en målrettet udvikling på børnekulturområdet. Samtidig viser erfaringer, at gode muligheder for idé- og erfaringsudveksling og regelmæssig videndeling er afgørende for, om udviklingen bliver bæredygtig og kan forankres i lokalområdet.

Rådgivning

Netværkets sekretariat modtager mange henvendelser fra kommuner, kulturinstitutioner, uddannelsesinstitutioner, organisationer og enkeltpersoner, som gerne vil i dialog med Netværket, eller som har behov for råd og vejledning i deres arbejde med børn og kultur. Henvendelserne handler ofte om rådgivning i forhold til konkrete aktiviteter, om muligheder for at søge om støtte og om muligheder for at indgå i et tættere samarbejde eller sparring i forhold til konkrete udviklingstiltag.

Vi ønsker at give den bedst mulige og mest kvalificerede rådgivning. Derfor besvarer vi tit henvendelserne i samarbejde med Netværkets parter. På denne måde stiller vi vores samlede faglige viden til rådighed for hele det børnekulturelle felt.

Netværket stiller sig jævnligt til rådighed i forhold til oplæg på konferencer eller seminarer eller i forhold til tættere sparringsforløb i forbindelse med udvikling af rammer for børnekultur eller specifikke initiativer.

Disse forskellige kontakter er med til at give Netværket et godt overblik over, hvordan børnekulturen udvikler sig, både lokalt og på landsplan, og samtidig få en fornemmelse af, hvor de særlige udfordringer er.

Videndeling

Børnekulturen skal udvikle sig og finde nye veje, og det sker bedst gennem en løbende videndeling blandt de mange aktører. Børnekulturens Netværk har overblik over kontakter og aktiviteter gennem en intern database, som løbende opdateres ved hjælp af tilbagemeldinger fra kommuner og andre børnekulturorganisationer, der arbejder sammen med kommunerne. F.eks. Teatercentrum, Dansens Hus og LMS - Levende Musik i Skolen.

I dag består det brede, børnekulturelle felt herhjemme af en blanding af offentlige og kommercielle aktører – i staten, kommunerne, regionerne og det private – der alle arbejder med kunst og kultur for, med og af børn. Deres behov for at dele viden og erfaringer og for at skabe nye kontakter er ikke blevet mindre. Derfor ser vi det som Netværkets opgave at skabe gode rammer, der imødekommer aktørernes behov. Blandt andet på internettet og via konferencer og seminarer.

Børnekulturportalen og Netværkets hjemmeside

I 2009 har Børnekulturens Netværk udviklet Børnekulturportalen og Netværkets hjemmeside med nyt design og en mere overskuelig struktur. De to sites blev fusioneret, så Netværkets gamle hjemmeside nu er et underpunkt i portaluniverset under overskriften *Om Børnekulturens Netværk*. Her finder man stadig Netværkets handlingsplaner og andre publikationer, konferencer m.m.

Det samlede resultat er en ny portal for alle, der arbejder med børnekultur, med fokus på temaer og redskaber til at skabe og dele viden om børnekulturen. Portalen er udviklet i samarbejde med webbureauet Advice Digital på baggrund af en række brugerundersøgelser, som viser, at brugerne efterspørger et ”sted”, hvor de kan mødes om børnekultur, danne netværk, møde potentielle samarbejdspartnere og tage kontakt til eksperter.

Det nye design er levende og fleksibelt og kan rumme formidlingen af temaer og projektaktiviteter, som vil vokse på portalen i de kommende år. Der er lagt op til en højere grad af brugerinddragelse og videndeling, blandt andet gennem en projektbank, hvor lokale børnekulturprojekter bliver præsenteret. Der er desuden mulighed for at kommentere og diskutere udvalgte temaer, projekter og artikler.

Børnekulturens Netværk har en ambition om, at portalen fremover skal være Netværkets primære formidlingskanal. Flere publikationer bliver netbaserede, og en del dialog og rådgivning kan også foregå via den nye portal.

Se portalen på www.boernogkultur.dk

Nyheder og nyhedsbreve

Netværket udsender syv-otte gange årligt et elektronisk nyhedsbrev med nyheder fra netværket og netværkets parter. Man kan abonnere via Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk

Modelkommuneforsøget har også fået en særlig side med sit eget nyhedsbrev, og Netværkets sekretariat har gjort statens indsatser for børn og kultur på nettet mere synlige: Vi har tæt kontakt til webredaktørerne hos netværkets parter, hvor vi hjælper hinanden med at sikre, at alle aktiviteter omtales på de respektive hjemmesider.

Netværket leverer desuden nyheder og oversigter over arrangementer m.m. til Nordisk Ministerråds børne- og ungdomskulturportal *Valhalla* (www.valhalla.norden.org). På den måde bliver de større tiltag på børnekulturområdet i Danmark også synlige i nordisk sammenhæng.

Konferencer og seminarer

Netværket ser videndeling og koordinering som nogle af sine vigtigste opgaver og er derfor jævnligt vært for både brede og smalle konferencer og seminarer. Arrangementerne er eftertragtede, fordi børnekulturens aktører fra hele landet her kan møde hinanden og få

faglige og perspektiverende input. Når vi afholder brede konferencer, inviterer vi alle landets kommuner med, så alle får mulighed for at deltage i den videndeling, der finder sted på konferencerne.

I 2009 har vi f.eks. inviteret til konferencen *Kultur til tweens og teens* i samarbejde med Gentofte Kommune. Konferencen præsenterede en blanding af oplæg om aktuel forskning og best practice på området, og mere end 250 deltagere vidner om den store interesse, som sådanne faglige mødesteder har.

Læs mere på www.boernogkultur.dk.

Modelkommuneforsøget tegner sig ikke overraskende for flere af de større møder og konferencer i løbet af 2009. *Videndelingskonferencen* markerede afslutningen på forsøget og lancerede evalueringsrapporten, og der kom så mange tilmeldinger, at vi inviterede til en supplerende konference på Nikolai i Kolding. Men modelforsøget har også dannet ramme for møder mellem kontaktpersonerne i de enkelte kommuner, bl.a. i form af læringscirkler, som evalueringsfirmaet PLUSS Leadership har stået for.

Forsøgsuddannelsen for kulturformidlere for børn blev i 2009 permanent. Afslutningen på forsøget blev fejret med et "markedspladsmøde", hvor de studerende kunne fortælle om deres specialer.

I samarbejde med Fagligt Forum er der afholdt et seminar om udviklingsmuligheder og styrkelse af kunst- og kulturtilbud til kommunerne.

Dokumentation

Netværket formidler løbende forskning og forskningsresultater om børnekultur til alle interesserede i et tæt samarbejde med forskningsmiljøerne.

I Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk, har vi nu samlet en næsten komplet database over alle aktive danske børnekulturforskere og deres forskning, artikler, publikationer osv. BIN-Norden og Danmarks Biblioteksskole opdaterer og vedligeholder databasen.

Netværket er desuden med til at udvikle et fagligt forum for børnekulturforskningen i Danmark sammen med Syddansk Universitet, Danmarks Biblioteksskole og Roskilde Universitetscenter, og deltog i den forbindelse i et opstartsseminar på Syddansk Universitet i foråret 2009.

Læs mere på www.sdu.dk.

Den samlede kulturstatistik for det statslige område er under omlægning, og Netværket deltager i en følgegruppe under Kulturministeriet, som blandt andet skal skabe forbedringer og nye muligheder for børnekulturstatistik.

Kommunalt samarbejde

Børnekulturens Netværk har et samarbejde med hovedparten af landets kommuner og forsøger gennem information og direkte henvendelser at arbejde hen imod en kontakt med de kommuner, som vi ikke har et direkte samarbejde med.

Kommunalreformen har dannet platform for hovedparten af det samarbejde og de aktiviteter, vi har i en lang række kommuner, og har således givet os en enestående mulighed for at være med til at udvikle den lokale børnekultur.

Vi har taget diskussionen om udviklingen af børnekulturen op med kommunernes forvaltninger og de lokale aktører, så kulturelle aktiviteter i højere grad er nået ud til flere børn i de lokalområder, hvor børnene bor. Her spiller de institutioner, som børnene går i, og børnenes familier en vigtig rolle, og selvom vi har opnået gode resultater, er der fortsat et stykke vej.

Børnekulturens Netværks toårige modelkommuneforsøg er et godt eksempel på et tæt samarbejde mellem Børnekulturens Netværk og kommunerne. Forsøget er netop afsluttet. Læs mere på www.boernogkultur.dk

De regionale kulturaftaler er et andet godt eksempel på Børnekulturens Netværks samarbejde med kommunerne. Kulturministeriet har indtil nu indgået kulturaftaler med 13 kulturregioner landet over. De fleste regioner har børne- og ungdomskultur som et prioriteret indsatsområde, og Netværket bidrager med inspiration og ideer til, hvordan kommunerne bedst kan realisere målene i deres aftale. Netværket deltager desuden i behandling af ansøgningerne til *Puljen til kultur i hele landet*, som giver tilskud til en del børnekulturaktiviteter, både af regional og mere national interesse. Læs mere på Kulturministeriets hjemmeside www.kum.dk.

Netværkets parter gør også hver især en målrettet indsats for at bygge bro mellem staten og kommunerne. Både Statens Kunstråd, Kulturarvsstyrelsen, Det Danske Filminstitut og Kulturministeriet har særlige enheder, der følger udviklingen og indgår i dialog med kommunerne. Metoden er dialog, inspiration og idéudvikling, og målet er at nå ud til alle landets 98 kommuner om udviklingen af den lokale børnekultur.

Dialogen med centrale parter er vigtig i vores arbejde med at udvikle børnekulturen. I vores samarbejde med kommunerne har to parter spillet en særlig rolle:

- *Børne- og kulturchefforeningen*, som har været vores sparringspartner i arbejdet med at udvikle modelforsøget og planlægge konferencer og mange af vores øvrige tiltag i kommunerne. Læs mere om Børne- og kulturchefforeningen på <http://www.bkchefer.dk>.
- *Børnekulturkonsulenterne*, som har givet os vigtig viden om dagligdagen i kommunerne på det børnekulturelle område, og som har et godt netværk, vi bruger til at formidle relevante informationer hurtigt og effektivt og til at sikre, at bestemte aktiviteter bliver sat i gang. I 2009 har vi blandt andet støttet konsulenternes årsmøde, som fandt sted i Gentofte i forbindelse med konferencen om *Kultur til Tweens og Teens*. Her blev børnekulturens aktuelle udvikling diskuteret, og der blev udvekslet ideer og erfaringer. Børnekulturkonsulenterne er også synlige på Børnekulturportalen, www.boernogkultur.dk

Andre samarbejdspartnere

Netværket har også fortsat og udviklet samarbejdet med *Børnerådet* og *Fagligt Forum for Børnekultur* (som består af *LMS - Levende Musik i Skolen*, *Teatercentrum*, *Dansekonsulenterne* under Dansens Hus, *Dansk IBBY* (Selskabet for børnelitteratur), *Dansk ASSITEJ* og *Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder*). Vi er desuden i løbende kontakt med andre af børnekulturaktørernes faglige organisationer, interessegrupper og foreninger.

Internationalt samarbejde

Børnekulturens Netværk har opbygget tætte kontakter til en række europæiske organisationer, interessegrupper og institutioner, hvor vi udveksler viden og erfaringer. Her henter vi ideer, inspiration og erfaringer, som kan være med til at styrke udviklingen i Danmark.

Børnekulturens Netværk har løbende samarbejde med en række kontakter inden for EU og inden for Norden. I 2009 har det især handlet om arbejdet i *OMC-gruppen* (*Open Method Corporation*), hvor Netværket er Kulturministeriets repræsentant i en arbejdsgruppe, som er nedsat af EU-kommissionen med det formål at komme med anbefalinger og inspiration til arbejdet med kunst og kultur i skolen. I august 2009 blev midtvejsrapporten afleveret, og det blev besluttet, at gruppen i anden halvdel af arbejdsperioden sætter fokus på flg. temaer: "Media Education", "Partnerships with the civil society", "Training of artists" og "Culture for professionals working with education institutions". Den endelige rapport vil ligge færdig i midten af 2010.

Midtvejsrapporten findes på www.ec.europa.eu

Netværket har også bidraget til forberedelser i forbindelse med *UNESCOS verdenskonference* i 2010, som især har koncentreret sig om muligheder for at konkretisere og styrke indholdet i UNESCOs Road Map særligt i Europa. UNESCOs Road Map er et dokument, der blev udviklet af deltagerne på Lissabonkonferencen i 2006. Det indeholder en række anbefalinger til politikere, lærere, forældre og andre, der har ansvar for børns udvikling og opvækstmuligheder. Anbefalingerne har fokus på kunst og kultur og de oplevelser og værdier, de bringer med sig. I Berlin blev muligheder for at konkretisere og styrke indholdet i UNESCOs Road Map, især inden for Europas grænser og traditioner, drøftet. Læs mere på www.boernogkultur.dk

Netværket deltager desuden i en nordisk kontaktgruppe om kunst og kultur i skolen og leverer stof til den nordiske børnekulturportal Valhalla. Her kan man følge med i aktiviteter fra hele Norden. Netværket deltager desuden i en nordisk kontaktgruppe om kunst og kultur i skolen, som mødes en gang om året. I 2009 blev mødet holdt i marts måned i Bodø i Norge. Gruppens arbejde kan følges på www.valhalla.norden.org.

Netværket har også taget del i *Det Europæiske År for Kreativitet og Innovation 2009*. Formålet med Året har været at fremme kreative og innovative kompetencer på alle niveauer i samfundet og at sætte øget fokus på, hvordan kreativitet og innovation kan skabe udvikling for den enkelte og for samfundet. Man ønsker også fra EU's side at skabe debat om, hvordan forskning og uddannelse kan stimulere de kreative og innovative kompetencer. Et mantra for Året er, at "kreativitet er for alle" og derfor uafhængigt af f.eks. alder, fag og uddannelse. Her i landet har Undervisningsministeriet været ansvarlig for aktiviteterne. Læs mere på www.krea09.dk

De nævnte aktiviteter er alle beskrevet på Børnekulturportalen www.boernogkultur.dk.

Børnekulturens Netværks toårige modelkommuneforsøg er nu afsluttet. En evalueringsrapport opsamler resultaterne, og på to videndelingskonferencer er erfaringerne lagt frem til diskussion og inspiration.

Siden efteråret 2007 har 14 modelkommuner udviklet og afprøvet modeller og metoder til arbejdet med børn og kultur. Forsøget blev iværksat for at sætte fokus på børnekulturens rolle i kommunerne efter Kommunalreformen.

Modelkommuneforsøgets overordnede formål var at sikre en høj kvalitet i de lokale kulturtilbud til børn og unge og udvikle metoder og modeller inden for de tre temaer - *Kultur i dagtilbud, skolen og familien*. Børnekulturens Netværk har fokuseret på, at de deltagende kommuner skulle tilvejebringe et inspirationsgrundlag for alle kommuner i hele landet.

Ud af 34 ansøgere til modelkommuneforsøget blev 14 modelkommuner udvalgt, og 18 ud af 20 kommuner valgte at deltage som følgekommuner. Modelkommunerne repræsenterer en bevidst indholdsmæssig udvælgelse af 14 meget forskellige projekter, der blev valgt ud fra en vurdering af at være realiserbare projekter, der kunne bidrage til metodeudviklingen. Et forsigtigt skøn er, at otte-ti ud af de 14 projekter videreføres – de fleste i reduceret eller justeret form.

Kommunerne har arbejdet med en bred vifte af projekter inden for kunstarter som bl.a. musik, dans, teater, billedkunst, arkitektur og litteratur. I alt har langt over 15.000 børn i modelkommunerne mødt kunst og kultur i deres dagsinstitutioner, skoler og klubber.

Børnekulturens Netværk har samlet givet 4 mio. kr. i tilskud til de 14 modelkommuner til at afprøve nye lokale samarbejdsformer og formidlingsformer i arbejdet med børn, kunst og kultur i perioden 2007-09. Dertil kommer kommunal og anden medfinansiering i størrelsesordenen 8 mio. kr.

Nyhedsbrevene

I løbet af modelkommuneforsøget er der udsendt i alt syv nyhedsbreve, der alle kan ses på www.boernogkultur.dk. Formålet med nyhedsbrevene var løbende at informere og inspirere modelkommunerne samt andre kommuner og aktører i det børnekulturelle felt.

Evalueringen

Evalueringsprocessen har taget form som en løbende evaluering med konferencer og læringscirkler for både model- og følgekommuner. Arrangementerne er gennemført i et

samarbejde mellem Børnekulturens Netværk og Pluss Leadership. Børnekulturens Netværk har leveret sparring til modelkommunerne, bl.a. i form af konsulenthjælp, og fulgt modelkommunerne tæt via dialog, besøg og fælles oplevelser.

I september 2009 er modelkommuneforsøget afsluttet med en evalueringsrapport med 12 gode råd om børnekultur i kommunerne til kulturministeren, Børnekulturens Netværk, kommunerne og børnekulturmedarbejderne. Rådene er baseret på den samlede evaluering, der er skabt på grundlag af desk research, arbejdskonferencer, selvevalueringer, læringscirkler og interviews.

De 12 gode råd til Netværket fokuserer bl.a. på udfordringerne mht. struktur, organisering, synlighed og videndeling i forhold til børnekulturelle projekter. Børnekulturens Netværk vil integrere de gode råd i de kommende tiltag, der skal følge op på modelkommuneforsøgene.

Læs evalueringen på www.boernekultur.dk

Evalueringens 12 gode råd

Til kulturministeren:

1. Fortsæt prioritering af børnekultur, indsats og midler.
2. Fasthold/styrk den tværgående organisering, og styrk den børnekulturelle dagsorden i forhold til de øvrige relevante ministerier.
3. Medvirk til lokal konsolidering på børnekulturområdet. Brug evt. Børnekulturens Netværk strategisk her.

Til Børnekulturens Netværk:

4. Fortsæt det gode børnekulturelle arbejde (netværk, programmer, erfaringsudveksling, lokal dialog).
5. Fortsæt den lokale vagthund-blåstempler-igangsætter-funktion i forhold til børnekultur. Husk klar forventningsafstemning ved forsøg og programmer.
6. Sæt tydelige strategiske/tværministerielle børnekulturelle dagsordener og bland jer med andre strategiske parter (fx forskning, kreative erhverv mv.).

Til kommunen:

7. Fasthold/opprioriter/konsolider børnekulturen som ressortområde. Børnene behøver jer!
8. Understøt den tværgående organisering og praksis. Personalerne behøver det!
9. Brug børnekultur som spydspids – til kompetenceudvikling, nye arbejdsformer og profilering af kommunen.

Til børnekulturmedarbejderen:

10. Fortsæt det gode arbejde. Flyt fokus fra projekt til proces og politisk prioritering.
11. Afklar (løbende) egen rolle. Proceskonsulent med speciale.
12. Brug hinanden og diverse læringsfora meget mere (fagspecifikke, processuelle, tværgående).

Slutkonferencerne

Som afrunding på modelkommuneforsøget blev alle deltagerkommuner og andre interesserede inviteret til videndelingskonferencen i september 2009, som kulturministeren åbnede. Tilslutningen til konferencen var overvældende, og der blev derfor arrangeret en ekstra konference i oktober 2009. Formålet med konferencerne var, foruden at sætte et festligt punktum, at skabe et forum for videndeling, hvor erfaringerne fra forsøget kunne sprede sig fra modelkommunerne til hele landet. Budskabet fra kommunerne til Børnekulturens Netværk på konferencerne var både at fortsætte den tætte dialog og styrke den gensidige inspiration mellem stat og kommuner for at bygge videre på modelkommuneforsøgets mange erfaringer med børnekultur.

Metoden

Modelkommuneforsøgets tilgang er et godt eksempel på en frugtbar samarbejdsmetode. Metoden rummer følgende elementer:

- Invitation til alle kommuner om at deltage i forsøg, hvor der udvikles modeller og metoder for børnekultur i kommunen
- Udvalgelse af projekter, der har potentiale til at tilvejebringe ny inspiration
- Sparring og konsulentbesøg i kommunerne
- Videndeling gennem konferencer og nyhedsbreve
- Koordinering og netværksdannelse mellem forsøgsdeltagerne gennem møder og konferencer
- Evaluering
- Afslutning og videndeling gennem konferencer og hjemmeside
- Opfølgning på baggrund af evalueringens anbefalinger

Foruden at give inspiration til kommunerne har metodens mange elementer - enten samlet eller hver for sig - inspireret en række andre samarbejdspartnere i deres projekter. Børnekulturens Netværk ser metoden som en måde at koordinere, inspirere og understøtte en børnekulturel udvikling på, som giver resultater. Samtidig sikrer metoden mulighed for, at kommunerne både udvikler deres individuelle arbejdsmetoder og bringer deres erfaringer videre til hele landet.

Læs mere om modelkommuneforsøget på www.boernogkultur.dk

Unge brug af kultur og kulturelle udtryk er blevet analyseret ud fra gode eksempler fra hele landet. I dialog med de unge selv er der udarbejdet en rapport til kulturministeren med forslag til, hvordan ungekulturen kan støttes og udvikles i fremtiden.

Børnekulturens Netværk har i perioden 1. februar til 15. november 2009 gennemført en projektmodning om kunst og kultur for, med og af unge. Målet er at formidle Netværkets arbejde med projektmodningen i en rapport om ungekultur, som skal danne baggrund for en ansøgning til kulturministeren om midler til at udvide Netværks målgruppe, så den også inkluderer unge.

Den afsluttende rapport skitserer et øjebliksbillede af det ungdomskulturelle felt gennem en række teser om unge og best practice-erfaringer med kunst- og kulturinitiativer for unge. Disse teser ligger til grund for en række anbefalinger til arbejdet med unge samt en ungestrategi, der præsenterer, hvordan Børnekulturens Netværk kan bidrage til udviklingen på det ungdomskulturelle felt. Rapporten bliver offentliggjort i januar 2010.

Dokumentation

Børnekulturens Netværks viden om ungekultur er baseret på en række fyraftensmøder i Roskilde, Odense og Viborg med en bred repræsentation af deltagere fra det ungdomskulturelle felt – lige fra kulturchefer og børnekulturkonsulenter til unge, der brænder for kunst og kultur, samt et dialogmøde i København for unge fra hele landet.

Desuden er Netværkets viden opnået ved dialog med kulturinstitutioner, kommuner, ungdomskulturhuse og andre ungeinitiativer samt gennem samarbejde og sparring med kommunalt forankrede udviklingsprojekter med fokus på unge. Som kommunikationsredskab har Netværket oprettet facebookgruppen KULT-ur UNG, som bruges til networking og direkte dialog med unge.

Anbefalinger

Børnekulturens Netværk fremsætter på baggrund af projektmodningen en række anbefalinger omkring kunst og kultur for, med og af unge, som tilsammen peger på, at unge har behov for nye rammer, der kan supplere de traditionelle rammer, dvs. ungdomsklubber, ungdomsskoler og kulturinstitutioner, og hvor unge selv kan få lov til at agere.

Rapportens anbefalinger giver konkrete bud på, hvordan Kulturministeriet, kulturinstitutioner, kommuner og andre kunst- og kulturinitiativer kan udvikle nye metoder

og greb til arbejdet med ungeområdet. Anbefalingerne giver også et konkret afsæt for Netværkets ungestrategi, som skal fremme en udvikling af ungekultur i hele landet.

Projektmodningen peger på, at rammerne for kunst og kultur skal tilpasses unges kreative behov og idéer og gøres langt mere formbare for unge. Ungeinitiativer skal ikke udvikles med en facitliste, og der skal i langt højere grad skabes "frie rum", hvor unge kan udfolde sig, eksperimentere og realisere egne idéer og projekter. Netværket anbefaler at udvikle følgende rammer:

- ***Nye fysiske rammer***

Hvis vi vil fange de unge, skal vi eksperimentere med nye fysiske rammer, f.eks. "projekthaller", ungdomskulturhuse, "offentlige oaser", hvor æstetisk praksis kan udfolde sig, fordi nye rammer kan øge muligheden for at nå *alle* unge på tværs af stilfællesskaber og subkulturer. Æstetisk produktion har den styrke, at den ikke tager afsæt i en bestemt mening, der skal indlæres, men i den skabende og kreative kraft og det at skabe mening i sig selv. Dette er en nødvendig aktivitet og kompetence i et moderne samfund, hvor unge hele tiden skal træffe valg og indgå i nye fællesskaber.

For at understøtte de fysiske rammer er der behov for puljeordninger, som understøtter en bred palet af ungeaktiviteter og -projekter, både store og små projekter, og hvor ansøgningsproceduren er fleksibel og hurtig. Der er endvidere behov for flere platforme, hvorfra rådgivning og projektsparring for unge kan udfolde sig, som det eksempelvis ses i nogle af de eksisterende ungdomskulturhuse.

- ***Nye rammer for fællesskaber og organisering***

Hvis vi vil fange de unge, skal vi eksperimentere med nye rammer for fællesskaber og organisering, som tager udgangspunkt i unges netværksmentalitet og i det forhold, at unge ønsker indflydelse og mulighed for at repræsentere sig selv, f.eks. gennem Ungeråd eller som unge projektambassadører. Nye fællesskaber og organiseringsformer skal derfor tage udgangspunkt i løse og flade strukturer, hvor fællesskabet og motivationen i nuet er drivkraften, og hvor de unge kan vælge til og fra efter behov og interesse uden tidsmæssige bindinger.

- ***Nye rammer for særligt udsatte unge***

Hvis vi vil fange de særligt udsatte unge, skal vi eksperimentere med nye rammer og undersøge, om særligt udsatte unge har brug for særlige rammer i forhold til kunst og kultur. Der er brug for forskning til at øge vores viden på området. Det er i høj grad vigtigt, at initiativer for særligt udsatte unge får mulighed for at bygge oven på tidligere erfaringer, både i forhold til målgruppen, men også i forhold til det personlige kendskab til de unge brugere, som i endnu højere grad end andre unge har behov for at opbygge tillidsfulde relationer, der er baseret på mødet omkring det fælles tredje - den kulturelle oplevelse. Kunst- og kulturinitiativer giver unge mulighed for at indgå i "positive" fællesskaber, talentudvikling og kompetenceudvikling.

Ud over at skabe nogle platforme for erfaringsakkumulation for kunst- og kulturinitiativer for særligt udsatte unge er der også behov for at udvikle tværgående strategier på ungeområdet, der kan skabe fællesskaber på tværs af unges stilfællesskaber og subkulturer. Dette kan gøres ved at udvikle tværkulturelle initiativer og tværgående samarbejder mellem kommuner, kulturinstitutioner og andre relevante institutioner.

Ny ungestrategi

For at fremme kunst og kultur, der appellerer til unge, er det Børnekulturens Netværks mission, at unge i fremtiden bliver en del af Netværks målgruppe, så Netværket kan skabe videndeling samt være en national platform for rådgivning og inspiration. Målsætningen hermed er at fastholde, at kunst og kultur er for alle - også for unge, som i højere grad end børn og voksne søger deres egne kulturelle veje.

Læs hele rapporten "Ungekultur i nye rammer" på www.boernekultur.dk.

Børn og unge skal møde arkitektur og design i deres dagligdag og i alle sammenhænge, hvor det kan lade sig gøre. En projektgruppe, som er oprettet af Netværket, har formuleret en vision og en strategi for dette arbejde, som nu er givet videre til kulturministeren.

En af Børnekulturens Netværks visioner er, at børn skal have mulighed for at møde alle kunstarter. Derfor arbejder Netværket på at styrke formidling af arkitektur og design til børn og unge. Arkitektur og design er en stor del af den fysiske verden, der omgiver os. Både udendørs og indendørs er vi brugere af rum eller genstande, der er tænkt og formet af mennesker. Ønsker vi, at børn og unge vokser op som hele, selvstændige mennesker, er det vigtigt, at de kan forholde sig aktivt til arkitektur og design i deres opvækst. Det er vigtigt, at institutionerne på de forskellige alders- og uddannelsestrin prioriterer at arbejde med og undervise i arkitektur og design, fordi kundskaber inden for arkitektur og design er elementer, der er brug for inden for alle fag og samfundsaktiviteter.

Anbefalinger til kulturministeren

Denne vision er udviklet i den projektgruppe, Netværket nedsatte i 2006, og som består af repræsentanter fra kunst- og uddannelsesinstitutioner og foreninger på området.

Projektgruppen har også arrangeret en række tema- og arbejdsseminarer for at kortlægge området og inspirere formidlere, lærere, pædagoger, arkitekter og designere til at formidle arkitektur og design. Som afslutning på udviklingsprocessen organiserede projektgruppen en høring blandt ca. 300 seminardeeltagere i 2009. Det resulterede i mere end 50 forslag til spændende initiativer inden for arkitektur og design.

Parallelt hermed har projektgruppen og Netværket diskuteret et visionsoplæg, hvor høringsforslagene er blevet indarbejdet. Det blev sendt til kulturministeren i sensommeren 2009 i forbindelse med udvikling af Regeringens arkitektur- og designpolitik.

Visionsoplægget består af en række anbefalinger og et program, der rummer forslag til initiativer både på kort og på langt sigt. Anbefalingerne er opdelt i følgende fem temaer:

- Planlægning og politik
- Viden og forskning
- Oplevelse og formidling
- Undervisning og læring
- Uddannelse og kvalificering

Idé- og debatbog

Projektgruppens inspirationsbog om arkitektur og design udkommer efter planen i begyndelsen af 2010. Bogen indeholder en blanding af artikler, interviews med kendte arkitekter, designere og erhvervsledere og best practice-eksempler fra forsøg og projekter i kommunerne. Den er henvendt til formidlere, lærere, pædagoger og arkitekter og designere, der ønsker at arbejde med formidling til børn og unge, og den er opbygget efter en fødekædetænkning, så den forholder sig til alle aldersgrupper.

Pjece til beslutningstagere

Desuden har projektgruppen sammen med Netværket planlagt en pjece, der indeholder vision og anbefalinger i en populær form rettet til beslutningstagere i stat, kommuner og institutioner. Den udkommer efter planen i foråret 2010 i kølvandet på idé- og debatbogen.

Læs mere om initiativerne på www.boernogkultur.dk

Forsøgsuddannelsen for kulturformidlere, der arbejder med børn og unge, er nu afsluttet. Evalueringen er entydig positiv, og Undervisningsministeriet har godkendt, at uddannelsen gøres permanent, foreløbig to forskellige steder i landet.

Børnekulturens formidlere har et stigende behov for efteruddannelse inden for alle fagområder. Derfor tog Børnekulturens Netværk initiativ til at skabe en ny formidleruddannelse.

Forsøgsuddannelse i formidling af kunst og kultur til børn og unge

Sammen med otte uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet og Center for Undervisningsmidler i Sønderjylland oprettede Netværket en diplomuddannelse i formidling af kunst og kultur til børn og unge. Den har kørt som forsøg i to år, siden 30 formidlere begyndte på den i 2007 på Odsherred Teaterskole. I juni 2009 afsluttede det første kuld formidlerne uddannelsen med gode eksamensresultater.

Formidleruddannelsen er blevet til i et tæt samarbejde mellem:

- Danmarks Biblioteksskole, København
- Det Danske Filminstitut/Børn og Unge
- Scenekunstens Udviklingscenter/Odsherred Teaterskole
- Organisationen Danske Museer
- Statens Teaterskole/Skolen for Moderne Dans
- VMK – Konservatoriet for Musik og Formidling, Esbjerg
- UC Syd/Center for Undervisningsmidler, Aabenraa
- UC Sjælland, Slagelse

Børnekulturens Netværk har givet tilskud til forsøgsperioden. Danmarks Biblioteksskole har administreret forsøgsuddannelsen, der har foregået som weekendkurser på Odsherred Teaterskole.

Godkendelse i Undervisningsministeriet

Allerede ved forsøgets begyndelse var interessen for forsøgsuddannelsen overvældende med 90 velkvalificerede ansøgere til 30 pladser. Glæden var derfor stor, da det i december 2008 lykkedes at få forsøgsuddannelsen godkendt i Undervisningsministeriet på lige fod med øvrige diplomuddannelser. Således har forsøget vist vejen for, hvordan det kan lade sig gøre at skabe et uddannelsesstilbud på tværs af Kulturministeriet og Undervisningsministeriet – og på tværs af alle kunstarter.

Nye uddannelses tilbud i formidling af kunst og kultur til børn og unge

I september 2009 udbød Odsherred Teaterskole og UC Sjælland 30 nye pladser på den godkendte formidleruddannelse. De studerende består af en del lærere og pædagoger, men også af museumsformidlere, koordinatore, skolebibliotekarer, konsulenter og arkitekter. I januar 2010 udbydes uddannelsen desuden med endnu 30 pladser af UC Syd i Haderslev.

Læs mere om forsøgsuddannelsen på www.boernekultur.dk og om de nye uddannelser på www.kunstdiplom.dk.

Børnekultur på tværs – fremtidens uddannelsesbehov

Som opfølgning på den vellykkede forsøgsuddannelse afholdt arbejdsgruppen bag formidleruddannelsen et seminar om uddannelse af kulturformidlere, der arbejder med børn og unge.

Det foregik på Nordatlantens Brygge i april 2009, og seminarets mål var derfor at forsøge at belyse fremtidens uddannelser i formidling af børnekultur og undersøge muligheder og perspektiver i et bredere forum. Intentionen var desuden at udbrede kendskabet til erfaringerne bag forsøgsuddannelsen – og markedsføre den nye formidleruddannelse i Undervisningsministeriet.

Uddannelsen får topkarakter

Evalueringen af forsøgsuddannelsen i børnekulturformidling ved Pluss Leadership udkom i september 2009. Det skete ved en dimissionsfest i Kulturstyrelsernes Hus, hvor de færdige formidlere præsenterede deres projekter.

Evalueringen viser, at det er lykkedes for de uddannelsesinstitutioner, der har skabt uddannelsen, at udvikle en innovativ uddannelse af erfarne børnekulturformidlere med en god balance mellem teori og praksis. Uddannelsen er blevet evalueret både før, midtvejs og efter uddannelsens afslutning, og såvel de studerende som deres arbejdsgivere har leveret svarmateriale til den. Blandt andet i form af en række fokusinterviews. Tilfredsheden er stor, og det er tydeligt, at de studerende har udviklet nye formidlerroller og formidlingsformer til dagens børn. Uddannelsen har også haft en positiv afsmittning på de studerendes arbejdsplads.

Evalueringen kan downloades på www.boernekultur.dk (

Det videre forløb

På denne baggrund er Børnekulturens Netværks rolle nået til en succesfuld ende, men det ser ud til, at arbejdsgruppen bag uddannelsen vil fortsætte. Netværket er inviteret med som observatør, da arbejdsgruppen understreger den fortsatte betydning af Netværkets rolle som informator, inspirator og koordinator mellem styrelser og ministerier. Samarbejdet fortsætter derfor i det kommende år.

Læs mere om det videre forløb på www.boernekultur.dk

Med udviklingen af børnekulturen i landets kommuner er behovet for at dygtiggøre medarbejderne og opbygge netværk mellem de forskellige samarbejdspartnere vokset. Børnekulturens Netværk har taget de første skridt til at styrke kompetencer og netværk rundt om i landet.

Det har været et mål i 2009 at indkredse de typer netværk, der er særligt egnet til at udvikle arbejdet med børnekulturen – tværfaglige netværk, nye organisationsformer og netværk inden for bestemte faggrupper og sektorer, netværk på tværs af kommuner, uformelle netværk osv. Netværket har desuden tilbudt tværfaglige kurser og kurser til specifikke faggrupper, der sætter fokus på generelle emner inden for børnekulturen – og på særlige temaer.

Derfor har Netværket i 2009 støttet udvalgte projekter:

- **Efteruddannelse af arkitekter og designere**
Et seminar i Århus den 15. september 2009 arrangeret af Arkitektskolen Aarhus og landsforeningen Børn, Kunst og Billeder. De to parter har taget initiativ til at etablere en formidleruddannelse om arkitektur og design for børn. Med seminaret ønskede de input og ideer, opbakning og samarbejdspartnere. Intentionen var også at diskutere de grundlæggende præmisser for uddannelsen.
- **Arbejdsseminar for fagpersoner på formidlingsområdet**
Seminarer var arrangeret af Fagligt Forum for Børnekultur og Børnekulturens Netværk den 6.-7. oktober 2009 på Odsherred Teaterskole. Udgangspunktet for seminarer var: Hvad kan vi hver især og i fællesskab gøre for at udvikle og kvalificere børnekulturformidling i Danmark? Seminarerets godt 30 deltagere fik stort udbytte af at mødes på tværs og udveksle erfaringer og problemstillinger. Arrangørerne foreslår derfor at gentage seminarer hvert år. Et konkret initiativ er en møderække om kvalitetsbegrebet i børnekultur i 2010.
- **Pilotprojektet Kunst under huden. En undersøgelse af, hvordan et forhøjet kunsttryk virker på børn.**
Sammen med forskningsprojektet om innovative former for musikundervisning i folkeskolen *Musik under huden* står initiativgruppen Musikformidling.dk bag det tværkunstneriske projekt, der er et samarbejde mellem kulturinstitutioner, skoler i Gentofte, musikskolen, lærerseminarer og Vestjysk Musik Konservatorium. Elever i 3.-5. klasse møder kunsten (levende musik, dans og bevægelse samt professionelle billedkunstnere) massivt i en kortere periode. Dette møde måles, og der udvikles

undervisningsmodeller, der kan styrke børns forhold til kunst. Resultatet beskrives og analyseres i en rapport.

Det Danske Filminstitut

Det Danske Filminstitut (DFI) støtter produktionen af kort-, dokumentar- og spillefilm – hvoraf 25 % af støttemidlerne er øremærket til film for børn og unge. Samtidig sikrer DFI en målrettet indsats for at lade børn og unge møde filmen – i skoler, institutioner og i fritiden; som publikum og i praktisk filmarbejde. DFI bidrager desuden til dialog om børne- og ungdomsfilm med den professionelle filmbranche i ind- og udland.

Årets film for børn og unge

Traditionen tro var det bl.a. de danske børne- og familiefilm, som var med til at trække publikum i biografen i 2009. For de yngre børn – og familiepublikummet – gjaldt det bl.a. Charlotte Sachs Bostrups *Karla og Katrine*, Giacomo Campeottos *Storm* og Anders Morgenthalers *Æblet & Ormen*. Og året bød også på en række ungdomsfilm – alle i den mere alvorlige afdeling – fra Nils Malmros' *Kærestesorger* (en opfølger til hans 1981-klassiker *Kundskabens træ*) til Morten Gieses *Vanvittig forelsket* og Hella Joofs *Se min kjole*.

I oktober 2009 var familiefilmgenstanden for et debatseminar på DFI. Under overskriften "Respekt for familiefilmgenstanden" diskuterede filmkonsulenter, producenter, instruktører og distributører fremtidens muligheder for familiefilmgenstanden.

Årets kort- og dokumentarfilm bød også på titler med appel til det unge publikum. To kortfilm deltog i børne- og ungdomskonkurrencerne på Berlin-filmfestivalen: Pil Maria Gunnarsons *Musen* og Mads Matthiesens *Cathrine*. I dokumentarfilmserien *Næsten voksen* blev dansk ungdom anno 2009 portrætteret i syv forskellige film. Og med *Pipungerne* fik det alleryngste publikum en håndfuld nye animationsfilm med klassikerpotentiale.

Film i skolen, i gymnasiet og i daginstitutionen

DFI står for en lang række tilbud til grundskoler, som er samlet på hjemmesiden www.dfi.dk/filmiskolen - bl.a. film, undervisningsmaterialer, skolebio og kurser. Siden 2008 har DFI desuden lavet en målrettet indsats over for gymnasier og ungdomsuddannelser, bl.a. i form af gymnasiefaglige filmmaterialer – se www.dfi.dk/filmigymnasiet. Fælles for tiltagene er, at de sigter mod at gøre det lettere for lærere at inddrage film i undervisningen i en lang række fag.

DFI støtter og samarbejder med andre aktører på filmundervisningsområdet – bl.a. Station Next, BUSTER-festivalen, filmmagasinet EKKO og forskellige undervisningsforlag.

Med Skolen i Biografen

Skolebioordningen *Med Skolen i Biografen* er et samarbejde mellem DFI, biografer, filmudlejere, kommuner, skoler og centre for undervisningsmidler. I skoleåret 2008-09 trak ordningen omkring 250.000 skoleelever og lærere i biografen, og den var at finde i 72 af landets kommuner. Alle film i ordningen ledsages af undervisningsmateriale, som stilles gratis til rådighed på DFIs hjemmeside, www.dfi.dk.

Filmstriben – film på nettet

DFI og DBC har siden 2007 stået for streamingtjenesten www.filmstriben.dk, der gør det muligt for skoler og biblioteker i hele landet at se film i dvd-kvalitet direkte via internettet. Efter et gratis prøveår i skoleåret 2008/09 koster ordningen nu 1.800 kroner pr. skole om året – og i november 2009 havde godt 1500 skoler tegnet betalingsabonnement. Succesen har været så markant, at DFI i oktober 2009 stoppede sin distribution af film på dvd for i stedet at hellige sig online-distribution via Filmstriben.

Kurser for lærere, pædagoger og børnebibliotekarer

DFI afholder filmkurser for lærere, skolebibliotekarer og lærerstuderende. I 2009 gennemførte DFI 40 filmkurser i hele landet. Siden 2008 har DFI haft særligt fokus på at kvalificere pædagoger og børnebibliotekarer i film- og mediepædagogik i form af korte kursusforløb, der går under betegnelsen *Filmpilot* – se www.dfi.dk/filmpilot. I 2009 blev der gennemført ti Filmpilotkurser.

Efteruddannelse af lærere og pædagoger

DFI er aktivt involveret i to efteruddannelsesstilbud. *Film- og medieuddannelsen* er en 1-årig filmfaglig efteruddannelse målrettet lærere og skolebibliotekarer i grundskolen – se www.station-next.dk. DFI er også en af de medvirkende institutioner i den 2-årige diplomuddannelse *Kulturformidling til børn og unge* – se www.boernogkultur.dk (<http://www.boernekultur.dk/section1/Indsatsomraader/Diplomuddannelsen.html>)

FILM-X – i Danmark og ude i verden

DFI's filmstudie for børn og unge, *FILM-X* gennemførte i 2009 skolebesøg og temauger for ca. 6.000 skoleelever samt weekendbesøg for ca. 2.400 børn og unge. Som noget nyt stod *FILM-X* i 2009 for en række særlige arrangementer for udsatte børn fra Blågårds Plads på Nørrebro og fra Røde Kors-centret i Avnstrup.

I løbet af 2009 besøgte den mobile udgave af *FILM-X* fire byer i Danmark med i alt 792 besøgende – og i efteråret var *FILM-X ON THE ROAD* i Damaskus i Syrien. 504 syriske børn tog strålende imod filmstudiet, hvis filmpædagogiske koncept fungerer lige så godt for syriske som for danske børn.

Børnebiffen og Bio min Bio

Børnebiffen viser gratis film for førskolebørn i Cinemateket i København fire dage om ugen året rundt. *Børnebiffen* findes også som et tilbud til alle landets biografer, kommuner og daginstitutioner. I 2009 deltog 47 kommuner og 70 biografer i *Børnebiffen*. Målet er at give daginstitutioner og kommuner et kvalitetsmæssigt stærkt filmtilbud, så de kan imødekomme kravet i de pædagogiske læreplaner om kvalificering af kulturel, sproglig og social kompetence. Godt 60.000 børn deltog i *Børnebiffen* i 2009 på landsplan.

Bio min Bio er Cinematekets tilbud til børnefamilier i Københavnsområdet med klassiske familiefilm på repertoire. I 2009 benyttede 1.900 tilskuere tilbuddet.

International kulturudveksling

DFI's samarbejde med *Zanzibar International Film Festival* om opbygningen af *Children & Film Panorama*, en børne- og ungdomssektion af festivalen, er nu inde i sin afsluttende fase. Sidste år er 2010. I 2009 deltog 2.150 børn og unge og 36 lærere fra i alt 18 skoler på Zanzibar i visningerne af danske og udenlandske børne- og ungdomsfilm. 25 professionelle filmfolk fra Østafrika deltog i en 3-dages manuskript-workshop ledet af manuskriptforfatter Tobias

Lindholm og afdelingschef Charlotte Giese fra DFI Børn & Unge. Som noget helt særligt fik DFI oversat og dubbet tre danske kortfilm til swahili. Disse vil fremover blive tilbudt filmfestivaler og danske ambassader i Østafrika. Children & Film Panorama blev i 2009 støttet af Kunststyrelsen, Center for Kultur og Udvikling, Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond og Den Danske Ambassade i Dar es Salaam.

DFI er desuden aktivt involveret i det internationale netværk, der eksisterer omkring film for børn og unge. DFI's Charlotte Giese sidder i bestyrelsen for ECFA, *European Children's Film Association*, og DFI har holdt foredrag om film for børn og unge i flere europæiske sammenhænge.

Filmfestivaler

30.800 børn og unge deltog i *BUSTER Københavns Internationale Filmfestival for Børn og Unge* (www.buster.dk) i september 2009. Festivalen præsenterede film fra hele verden og mange tværkulturelle events – også ude i regionerne samt på Grønland.

Den flerkulturelle filmfestival *Salaam DK* (www.salaam.dk/) stod i skoleåret 2008-09 for *Salaam Karavane* og *Salaam til din skole*, som trak henholdsvis 12.475 elever og lærere i biografen og 4.000 til filmvisning i skolerne over hele landet. Igen med stor succes for festivalens særlige film/dialog-koncept.

Odense Internationale Filmfestival (www.filmfestival.dk/) har fortsat en velfungerende børne- og ungdomssektion. Festivalens visninger og workshops for målgruppen blev i 2009 besøgt af 3.500 børn og unge.

dvoted – Et mødested på nettet for unge filmskabere

Den nordiske nettjeneste *www.dvoted.net*, som er støttet af de skandinaviske filminstitutter og Nordisk Ministerråd, retter sig mod filmskabere i alderen 16-25 år. Medlemmerne kan bl.a. uploade deres egne film, diskutere med andre filmskabere, stille spørgsmål til professionelle filmfolk og hente praktisk og teoretisk viden. Der arbejdes med launch af et helt nyt site – og på at øge antallet af aktive medlemmer.

Undersøgelse af børn og unges spillefilmvaner

Det indgik som en målsætning i Filmaftalen 2007-2010, at DFI skulle iværksætte en analyse af børn og unges medievaner i forhold til danske og udenlandske spillefilm. Undersøgelsen er nu færdiggjort.

Tilskudsoversigt

Støtte til spillefilm for børn og unge

Støtte til Kort- og dokumentarfilm for børn og unge

Støtte til formidling til børn og unge

Læs mere på www.dfi.dk.

Kulturarvsstyrelsen

Kulturarvsstyrelsen står bag flere initiativer, der skal medvirke til at sikre høj kvalitet i museernes tilbud til børn og unge. Det sker f.eks. gennem økonomisk støtte til museernes egne formidlingsprojekter via Formidlingsplanen, lanceringen af de årligt tilbagevendende "Kulturarvsdage" i 2009 og støtten til udviklingsprojekter inden for digital formidling gennem Kulturnet Danmark-puljen.

Formidlingsplanen

Formidlingsplanen støtter konkrete projekter på museerne igennem en række puljer, som museerne kan søge. Der er afsat 41,2 millioner kr. om året fra 2007-2010 til at gennemføre formidlingsplanen. Kulturarvsstyrelsen opslår f.eks. hvert år en pulje til udvikling af nye undervisningsprojekter, der udvikler museernes læringspotentialer gennem tilbud til grundskoler, ungdomsuddannelser samt læreruddannelser.

Kulturarvsstyrelsen har foretaget justeringer af vejledningen til puljerne i forhold til 2008. Justeringen har betydet, at det i 2009 har været kvalificerende for projektansøgninger til pulje 1 (udvikling af museernes formidling), at projektet har brugere mellem 15-30 år som målgruppe. Det har været kvalificerende for ansøgninger til pulje 2 (nye undervisningstilbud på museerne), at projektet har fokus på undervisningstilbud til ungdomsuddannelserne.

Kulturarvsstyrelsen har i 2009 modtaget i alt 140 ansøgninger til formidlingspulje 1-4, og 55 projekter har fået støtte for i alt 13,1 mio. kr.

Læs mere om Formidlingsplanen og de projekter, der har fået støtte, på www.kulturarv.dk

Kortlægning af museernes undervisningsaktiviteter

Det er Kulturarvsstyrelsens mål, at undervisningsaktiviteterne på de statslige og statsanerkendte museer er et væsentligt, kvalitativt bidrag til alle børn og unge i Danmark. Derfor har Kulturarvsstyrelsen, som en del af Formidlingsplanen, i foråret 2008 gennemført en kortlægning af undervisningsaktiviteterne på de statslige og statsanerkendte museer. Resultatet af kortlægningen er i november 2009 udkommet i form af en rapport samt en publikation med eksempler på god praksis i museumsundervisning henvendt til grundskoler og ungdomsuddannelser.

Kortlægningen sætter fokus på museernes særlige potentialer som videntcentre og læringsmiljøer, og dens resultater udgør et strategisk værktøj til at iværksætte initiativer, der bidrager til at kvalificere og udvikle museernes undervisningsaktiviteter og samarbejde med uddannelsessektoren.

Læs mere på www.kulturarv.dk, hvor også de to publikationer kan hentes:

Etablering af to regionale centre for museumsundervisning

I forlængelse af kortlægningen af museernes undervisningsaktiviteter står Kulturarvsstyrelsen også bag to nye regionale centre for museumsundervisning vest for Storebælt som supplement til Skoletjenesten på Sjælland. Kulturarvsstyrelsen er i dialog med Skoletjenesten om en udvidelse af deres arbejde, så de dækker hele Sjælland. Centrene skal bidrage til at kvalificere og udvikle museernes undervisningsaktiviteter og styrke samarbejdet med uddannelsesinstitutionerne.

Kulturarvsstyrelsen yder fra 2009 til 2011 tilskud til etablering og konsolidering af de to regionale centre. Det ene center dækker Region Syddanmark, mens det andet center dækker Region Midtjylland og Region Nordjylland. De to centre er placeret vest for Storebælt, idet Skoletjenesten på Sjælland udvikler sit netværk for Sjælland, Lolland, Falster og Bornholm. Centrene skal i samarbejde med Skoletjenesten på Sjælland arbejde for kvalitetssikring og udvikling af museernes undervisningsaktiviteter på regionalt og nationalt niveau.

Læs mere på www.kulturarv.dk.

Kulturnet Danmark-projektet

Gennem Kulturnet Danmark-projektet støtter Kulturarvsstyrelsen udviklingen af digital kulturformidling på alle kulturinstitutioner under Kulturministeriet, herunder formidling til børn og unge. Gennem tre årlige seminarer, kaldet *Tematimer*, gives der mulighed for inspiration, netværk og kvalificering for institutionerne. I 2009 er antologien "Digital Museumsformidling – i brugerperspektiv" udkommet. Antologien giver best practice-eksempler på digital formidling til børn og unge.

Kulturnet Danmark-puljen var på 3,5 mio. kr. i 2009, og der er støttet i alt ni nyskabende, digitale formidlingsprojekter på landets kulturinstitutioner, herunder projekter til børn og unge. Børn og unge får blandt andet chancen for at løse mordgåden om Grauballemanden på Moesgårds kommende site eller lade deres egne fortællinger indgå i et projekt om måltidets kulturarv på Dansk Landbrugsmuseum i Gammel Estrup.

Læs mere på www.kulturarv.dk.

e-museum

Kulturarvsstyrelsen deltager i et samarbejde med Undervisningsministeriet om *e-museum*, der består af en digital platform til museernes undervisningsressourcer, tilskud til udvikling af digitale undervisningsressourcer samt it-didaktisk rådgivning. Projektets formål er at tilvejebringe og formidle internetbaserede undervisningsressourcer af høj kvalitet baseret på materialer og samlinger på museer, science centre m.v. med henblik på, at disse ressourcer kan inddrages og nyttiggøres i undervisningen gennem en samlet digital indgang.

Projektet blev igangsat i 2005 i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Kulturministeriet, hvor der over en fireårig periode blev afsat i alt 20,0 mio. kr. under de to ministerier til projektets første fase. Der er givet støtte til 36 projekter, og størstedelen af de godt 180 institutioner i målgruppen er repræsenteret på e-museum med i alt ca. 1000 materialer. På baggrund af erfaringerne med projektets første fase i perioden 2005-08 er det besluttet at videreføre projektet for perioden 2009-2012 i et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

Yderligere information om e-museum (og to evalueringsrapporter om henholdsvis portalen og støttede projekter) kan findes på www.kulturarv.dk (<http://www.kulturarv.dk/museer/om-museerne-i-danmark/indsatsomraader/formidlingsplanen/museer-og-undervisning/e-museum/>)

Portalen kan findes på www.emu.dk.

Kulturarvsdage

Kulturarvsstyrelsen lancerede i efteråret 2009 en ny, landsdækkende kampagne, *Kulturarvsdage*, som bliver en årligt tilbagevendende begivenhed den anden weekend i september. Kulturarvsdagene, der afløser Historiens Dag og Bygningskulturens Dag, formidler populært og oplevelsesorienteret - også for børn og unge. I 2009 var temaet *verdensarv*, og dagene satte spot på de unikke danske steder, som enten allerede er på UNESCO's liste over verdensarv, eller som kandidater til at komme på.

Også i 2009 har der været tilrettelagt en række arrangementer med børn og unge som målgruppe, bl.a. en fortælldag for børn i Roskilde Domkirke, opgaveløb og mobilspil på vikingeborgene Aggersborg og Fyrkat og formidling af Kronborg for unge.

Læs mere på www.kulturarv.dk.

Verdensarv på DR

I tilknytning til kulturarvsdagens tema om verdensarv står Danmarks Radio og Kulturarvsstyrelsen bag et nyt undervisningssite tilrettelagt for den tværfaglige undervisning

i gymnasiet. Her sættes der fokus på verdensarvens internationale og aktualiserende perspektiver med særlige temaer om bl.a. propaganda, spin, klima og kommunikation.

Læs mere på www.dr.dk.

Danmarks Radio har desuden produceret en række tv- og radioudsendelser samt websitet www.dr.dk/verdensarv, der indeholder bl.a. tv-udsendelser, quiz, *Vælg dit eget verdensarvssted*, og vox pop fra Roskilde Festivalen. Sitet rummer også en generel undervisningsdel, så man kan tage verdensarven med ind i klasseværelset

Nyskabende projekter støttet af Kulturarvsstyrelsen

Kulturarvsstyrelsen har i de senere år støttet en række nyskabende formidlingsprojekter, undervisningsmaterialer og brugerundersøgelser.

Læs mere, og se et udvalg af projekterne på www.kulturarv.dk.

Statens Kunstråd / Kunststyrelsen

Statens Kunstråd

Statens Kunstråd støtter gennem de kunstfaglige udvalg i vid udstrækning produktion og formidling af professionel kunst, der er rettet direkte mod børn og unge. Det drejer sig blandt andet om børneteater, skolekoncerter og børnelitteratur. Statens Kunstråd har desuden taget initiativ til *Huskunstnerordningen* og *Forsøg med kulturskoler, billedkunstneriske grundkurser m.v.* De to initiativer giver børn og unge mulighed for at opleve kunst af høj kvalitet i hverdagen og få indblik i professionelle, kunstneriske processer. Børn og unge indgår både som deltagere og som tilskuere i udviklende samspil med professionelle kunstnere

Huskunstnerordningen

Statens Kunstråds *Huskunstnerordning* sætter fokus på børn og unges møde med kunst. Målgruppen er børn og unge i alderen 6-19 år, der får mulighed for at arbejde sammen med professionelle kunstnere og få indblik i kunstneriske, skabende processer. Der var afsat 9,4 mio. kr. om året til ordningen og andre børnerettede initiativer på finansloven for 2007-2009. Læs mere på www.kunst.dk.

Forsøg med kulturskoler, billedkunstneriske grundkurser m.v.

Statens Kunstråds pulje til *Forsøg med kulturskoler og billedkunstneriske grundkurser m.v.* har i 2009 givet tilskud til 13 projekter, der udvikler tilbud, som giver kunstundervisningen til børn og unge et fagligt løft. Nogle af projekterne skal udvikle den almene kunstundervisning, mens andre fokuserer på undervisning for unge talenter i alderen 16-25 år. Der var afsat 3 mio. kr. om året på finansloven til forsøgene i perioden 2006-2009. Læs mere på www.kunst.dk.

Dans for Børn

Statens Kunstråd besluttede i 2008 at konsolidere forsøgsordningen *Dans for Børn* ved at yde et årligt tilskud i 2008-2011 til Dansens Hus. Ordningen skal især give de yngre børn en umiddelbar og naturlig forståelse for dansen som kunstform. Samtidig afprøver projektet nye formidlingsstrukturer for dans i kommunerne. Læs mere på www.dansenshus.dk.

Litteratur

Støtte til produktion af børnelitteratur

Statens Kunstråds Litteraturudvalg har i 2009 støttet danske børnebogsforfattere og illustratører gennem udvalgets fire puljer *De generelle midler*, *Oversætterpuljen*, *Børnelitteraturpuljen* og *Biblioteksafgiftspuljen* (10-mio.kr.-puljen). Læs mere på www.kunst.dk.

Udstillingen Danske Billedbøger

I løbet af 2009 initierede og finansierede Statens Kunstråds Litteraturudvalg den omfattende udstilling om Danske Billedbøger. Udstillingen sigtede primært efter et internationalt publikum. Udstillingen bestod af 24 moduler og omfatter 31 centrale danske billedbøger. Udstillingen var udarbejdet i tæt samarbejde med den grafiske tegnestue NR2154.

Musik

Skolekoncerter

Statens Kunstråd og Statens Kunstråds Musikudvalg har i 2009 givet tilskud til Levende Musik i Skolen og andre skolekoncertaktører. Læs mere på www.kunst.dk. Levende Musik i Skolen har til formål at producere, formidle og udvikle koncerter af høj kvalitet for børn og unge til kommuner, skoler og spillesteder. Læs mere på www.lms.dk. Der er også afsat midler på finansloven til skolekoncertområdet.

Musikundervisning

Statens Kunstråds Musikudvalg har i 2009 støttet forskellige former for musikundervisning af forsøgsmæssig karakter samt projekter, der har landsdækkende eller regional interesse. Derudover har Statens Kunstråds Musikudvalg givet tilskud til udgivelse af musikpædagogisk materiale. Læs mere på www.kunst.dk.

Nye Toner

Initiativerne i Nye Toner – Kulturministeriets Musikhandlingsplan 2008-2011 – udmøntes af Statens Kunstråds Musikudvalg. Handlingsplanen har bl.a. fokus på den musikalske fødekæde. Læs mere om Nye Toner på www.kum.dk.

Statens Kunstråds Musikudvalg støtter den musikalske fødekæde via talentudviklingsprojekter på en lang række musikskoler. Læs mere på www.kunst.dk.

Musikdramatik

Statens Kunstråds Musikdramatiske udvalg er et tværgående udvalg, som består af medlemmer af Musikudvalget og Scenekunstudvalget. Udvalget yder tilskud til drift og projekter inden for det musikdramatiske område og har musikdramatik for et børnepublikum som et prioriteret område. Se liste over tilskud på www.kunst.dk.

Scenekunst

Støtte til produktion af børneteater sæson 2010-11

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg har i 2009 støttet 30 danske børneteatre. Udvalget har i sin fordeling af midler arbejdet for både at sikre en videreførelse af traditionen og skabe mulighed for fornyelse. Læs mere på www.kunst.dk.

Støtte til internationale aktiviteter på børneteaterområdet

Statens Kunstråds Scenekunstudvalg fordelte i 2009 ca. 8 mio. kr. til international teaterudveksling fordelt på 114 bevillinger, heraf var de 33 bevillinger og ca. 3 mio. kr. direkte relateret til internationale børneteateraktiviteter i form af støtte til turnevirksomhed, deltagelse i workshops, netværksopbygning samt festivaler og tilskud til interesseorganisationer

Udvalget prioriterer i ansøgningerne, at der er gensidighed i udvekslingen, og at aktiviteter i udlandet beror på en faktisk interesse i lokalmiljøet. Dansk børneteater har i mange år levet med et stærkt ry for kvalitet og en særlig tilgang til emnet, der har sikret en stor interesse udefra. Denne interesse lever stadig, men udvekslingen bliver i højere grad ligeværdig, hvilket skinner igennem i ansøgningerne. Læs mere på www.kunst.dk.

ASSITEJ's verdenskongres 2011

I 2011 afholder ASSITEJ, den internationale organisation for børne- og ungdomsteatre, sin verdenskongres i København og Malmø. Kongressen gennemføres som et samarbejde over Øresund mellem dansk og svensk ASSITEJ, der vil vise nyt børneteater fra hele verden for 500 delegerede og 20.000 gæster. Statens Kunstråd og Scenekunstudvalg har sammenlagt bevilget 4,5 mio. kr. i perioden 2009-2011 til forberedelse og afholdelse af kongressen. Udenrigsministeriet og Kulturministeriet har via deres samarbejdsaftale om Danmarks internationale kulturudveksling støttet forberedelserne til afholdelsen af verdenskongressen i 2011 med 100.000 kr.

Kunststyrelsen

Kunststyrelsen er sekretariat for Statens Kunstråd og Statens Kunstfond. Styrelsen administrerer desuden en række statslige tilskud, herunder midler til aktiviteter, der er rettet mod målgruppen børn.

Refusion af kommuners udgifter til børneteater

Kunststyrelsen administrerer den statslige refusionsordning, der giver kommuner 50 % refusion af deres udgifter ved køb af børneteaterforestillinger. Læs mere på www.kunst.dk.

Landsdelsscener, egnsteatre og små storbyteatre

Dansk børneteater bliver tilgodeset gennem statens refusion af kommunernes driftstilskud til egnsteatre og statstilskuddet til små storbyteatre. Landsdelsscenerne arbejder også målrettet for at sikre børn og unges møde med scenekunsten. Læs mere på www.kunst.dk.

Musikskoleområdet

Alle landets 98 kommuner skal tilbyde musikundervisning på en kommunal musikskole eller på en selvejende institution med kommunalt tilskud. Kunststyrelsen administrerer statens refusion af udgifter til lærerløn på landets musikskoler. Læs mere på www.kunst.dk.

Landsdelsorkestrene

Landsdelsorkestrene arbejder målrettet for at sikre børn og unges møde med den klassiske musik. Læs på mere landsdelsorkesterforeningens hjemmeside www.symphony.dk.

Childbooks.dk

Kunststyrelsen driver hjemmesiden www.childbooks.dk, der formidler dansk børnelitteratur til børn og voksne i ind- og udland.

Dansk børnekultur i international sammenhæng

Kulturministeriet og Udenrigsministeriet har siden 2000 haft en samarbejdsaftale om Danmarks internationale kulturudveksling. Formålet med samarbejdsaftalen er blandt andet at styrke den kvalitative udvikling af dansk kunst, at styrke kendskabet til dansk kunst og kultur i andre lande, at styrke dansk kunst- og kulturlivs kendskab til kunsten i andre lande samt at styrke kendskabet til Danmark som kulturnation og samfundsmodel samt danske politiske mærkesager og Danmarks *public diplomacy* indsats.

Der arbejdes under samarbejdsaftalen med en tre-årig handlingsplan. Den aktuelle handlingsplan løber for perioden 2009-2011. I handlingsplanen arbejdes der med tre tematiske fokusområder i forhold til Danmarks internationale kulturudveksling; *Kunst og Klima*, *Dansk Design* samt *Børnekultur*. Omkring børnekultur står der i handlingsplanen, at:

"Der satses på Danmarks ledende rolle på verdensplan, når det gælder produktion og formidling af kunst for børn. Især børnefilm, børneteater og børnelitteratur er af meget høj kvalitet og dermed efterspurgt internationalt. Satsningen vil omfatte professionel kunst for børn og den professionelle formidling af kunsten. Dette fokusområde skal styrke den indsats, de erfaringer og de kompetencer, der allerede findes i arbejdet med kunst for børn, og bidrage til at synliggøre dette i et internationalt perspektiv samt at skabe synergi mellem kunstarterne, når det er relevant. Vigtige samarbejdspartnere vil være Børnekulturens Netværk og Filminstitutets Børn & Unge afdeling"

Samarbejdsaftalen udmøntes af en styregruppe nedsat af repræsentanter for Udenrigsministeriet og Kulturministeriet. Kunststyrelsen er operatør og sekretariat for udmøntningen af samarbejdsaftalen. Kunststyrelsen koordinerer og samarbejder med danske repræsentationer i udlandet, Det Danske Filminstitut, Danish Crafts, Dansk Arkitektur Center, Center for Kultur og Udvikling samt de faglige centre i Kunststyrelsen. Læs mere på www.kunst.dk.

Styrelsen for Bibliotek og Medier

Børn er nysgerrige. De leger for legens skyld. De oplever for oplevelsens skyld, og de bruger de kulturtilbud, de får præsenteret i deres hverdag – hvis de dur for dem. Alle børn skal have mulighed for at opleve kunst og kultur og deltage i skabende og fortolkende processer på tværs af medier og kunstarter. Derfor er børn en højt prioriteret målgruppe for Bibliotek og Medier. Sammen med en række samarbejdspartnere bruger Bibliotek og Medier kræfter på at udvikle børnerettede tilbud, som er attraktive for de forskellige aldersgrupper. Vores udfordring er at rådgive, udvikle og formidle viden. Bibliotek og Medier skaber netværk og når frem til formuleringen af såvel strategier som konkrete projekter.

Biblioteksbetjening af børn

Rapporten *Fremtidens biblioteksbetjening af børn* fra 2008 rummer analyser og anbefalinger, der skal bringe bibliotekernes formidling til børn helt i front. Rapportens hovedkonklusion er, at biblioteket fortsat er en af de vigtigste kulturressourcer for børn. Men hvis bibliotekerne skal holde fast i og samtidig styrke denne position, må de skabe en tidssvarende profil, der matcher børns hverdagsliv, medievaner og kulturelle behov.

Udvalget bag rapporten formulerer i rapporten en stribe anbefalinger og peger blandt andet på behovet for et kompetenceløft af bibliotekets ansatte, mere leg og mere kommunikation, større kendskab til børns kultur og flere nationale løsninger. Bibliotek og Medier følger op på anbefalingerne gennem forskellige initiativer, og biblioteksbetjening af børn er et strategisk indsatsområde under Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker. Der blev i 2009 givet tilskud til 11 projekter, der sætter fokus på arbejdet med udviklingen af børnebibliotekerne rundt omkring i landet. En ny *projektbank* rummer oplysninger om såvel igangværende som afsluttede projekter og giver et godt overblik over udviklingen på området samt inspiration til nye samarbejder.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk

Børnebibliotekernes nye website pallesgavebod.dk

Bibliotek og Medier har i 2009 indgået kontrakt med produktionsselskabet Copenhagen Bombay om udvikling af folkebibliotekernes nye børnesite www.pallesgavebod.dk. På sitet skal bibliotekernes materialer præsenteres på nye, udfordrende og visuelt appellerende måder. Det gælder både traditionelle biblioteksmaterialer som bøger og tegneserier, og digitale ressourcer som musik, computerspil og film. I webuniverset indgår tegnefilm, små spil, musikvideoer og lignende materiale produceret af Copenhagen Bombay. Sitet indhold produceres af en hovedredaktion og af ansatte fra folkebibliotekssektoren, der deltager i tema- og fagredaktioner.

Udvikling af platformen til pallesgavebod.dk og driften finansieres i 2009 og 2010 af midler fra Koordinationsgruppen for Netbibliotekerne. Indeholdt i denne finansiering er udvikling af den tekniske og redaktionelle platform, adgang til sitet for børn i alle kommuner samt en startpakke med materialer, der understøtter websitets univers og de aktiviteter, der vil være på sitet.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk

I øjenhøjde med Danmarks børn – live-tv fra børnebiblioteket i Aalborg

DR's B&U-afdeling og Bibliotek og Medier har sat et public service-samarbejde i gang omkring tv-programmet Ramasjang Live, der fra november 2009 og frem til udgangen af 2010 sender live alle hverdage fra Aalborg Hovedbibliotek. Målgruppen er børn mellem syv og ti år. DRs redaktion på Aalborg børnebibliotek har ansvaret for at tilrettelægge og producere programmet. Aalborg Hovedbibliotek koordinerer med landets øvrige børnebiblioteker og deres brugere, som også er tænkt ind i programmet. Det er således ikke kun de aalborgensiske børn, der får glæde af, at fjernsynet rykker ind på børnebiblioteket.

DR og Aalborg Bibliotekerne har modtaget tilskud fra Udviklingspuljen til folke- og skolebiblioteker til projektet og samarbejder med børnebibliotekernes nye site pallesgavebod.dk.

Læs mere på www.dr.dk.

Kursustilbud for børne- og skolebibliotekarer

Bibliotek og Medier har i samarbejde med Syddansk Universitet, Danmarks Biblioteksskole og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole udviklet og udbudt et større efteruddannelsesprogram for børne- og skolebibliotekarer. Det modulopbyggede forløb omhandler bibliotekernes rolle i en verden i forandring, bøger og mediers udvikling og samspil samt udvikling af formidlerrollen, herunder dialogen mellem formidler og barn. Kurserne begyndte i 2009 og afsluttes i begyndelsen af 2010.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Læselystprogrammet

Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet, som står bag *Læselystkampagnen*, har besluttet, at de gode erfaringer fra Læselystkampagnen 2003-2007 skal videreføres i et Læselystprogram i den tre-årige periode 2008-2010. Programmet giver tilskud til nye projekter inden for områderne børnehavebiblioteker, nationale læsekampagner for skolebørn og litterære aktiviteter for unge. Der er afsat en pulje på 4,3 mio. kr. om året til aktiviteterne. Samtidig fortsætter fire fyrtårn fra Læselystkampagnen: *Orlapisen*, *DM i oplæsning*, *Smart-Parat-Svar* og *Forfatterskole for unge* i Brønderslev.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Børnehavebiblioteker giver børn i dagtilbud let adgang til at få positive oplevelser med bøger og fortællinger – både i hverdagen, i dagtilbuddet og i hjemmet. Børnehavebiblioteket fungerer som en satellit af det lokale bibliotek og etableres i et samarbejde mellem ansatte på biblioteket og i daginstitutionen. Flere gange om året udskifter bibliotekaren de materialer, som forældre og børn kan låne. I 2009 benyttede mange biblioteker sig af muligheden for at søge om tilskud til etablering af børnehavebiblioteker samt udvidelse af tilbuddet med kulturelle aktiviteter og kompetenceudvikling af personalet.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Bogstart - børn elsker bøger

I 2009 gik 15 kommuner over hele landet i gang med *Bogstart*. Formålet med programmet er at give børn og deres forældre gode fælles oplevelser med bøger. Ved at tilbyde familier gratis bogpakker og besøg af bogstartsformidlere får forældre bedre mulighed for at støtte deres børns sproglige udvikling, børns kærlighed til bøger fremmes, og familier med mindre børn opmuntres til at benytte sig af bibliotekets tilbud. Bogstartprogrammets målgruppe er børn på 0-4 år i udsatte boligområder. Programmet omfatter knap 5000 børn i 28 boligområder, og bibliotekerne står for den lokale projektledelse og formidling.

Når barnet er seks måneder, får barnet besøg i hjemmet af en bibliotekar, der medbringer den første bogpakke. Ved barnets et års fødselsdag kommer bibliotekaren igen med den anden bogpakke. Når barnet er 18 måneder, inviteres familien til at komme på besøg på biblioteket og modtage den tredje bogpakke. Den fjerde og sidste bogpakke får familien, når barnet starter i børnehaven i tre-års alderen. I perioderne mellem bogpakkerne har barnet mulighed for at deltage i sprogstimulerende aktiviteter arrangeret af biblioteket.

Bogstart kører i den fire-årige periode 2009-2012, og der er afsat i alt 16 mio. kr. til det samlede forløb. Programmet er finansieret af satspuljemidlerne på finansloven. Indsatsområdet er en del af regeringsprogrammet *Lige muligheder*: styrkede personlige ressourcer og social sammenhængskraft. Regeringen ønsker med initiativet at styrke de

personlige ressourcer hos udsatte børn, unge og deres forældre, så de bliver i stand til at udnytte samfundets muligheder og skabe sig en god tilværelse med ansvar for eget liv.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Lektiecafeer

Siden 2006 har Bibliotek og Medier sammen med Statsbibliotekets Bibliotekscenter for Integration givet bibliotekerne tilskud til at oprette lektiecafeer og projekter med lektiehjælp og andre integrationsaktiviteter. Der er i alt givet tilskud til 130 lektiecafeer, 72 på folkebiblioteker og 58 på skolebiblioteker. Integrationsministeriets Brug for alle unge-kampagne har bevilget pengene, og brugerne har generelt taget godt imod lektiecafeerne. Derfor har tre ud af fire lektiecafeer valgt at fortsætte, efter at projektperioden er slut. Der var med udgangen af oktober 2009 ikke flere puljemidler tilbage til oprettelsen af lektiecafeer.

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk.

Medborgercentre og online lektiehjælp

Ligesom *Bogstart er medborgercentre på bibliotekerne* Kulturministeriets bidrag til regeringsprogrammet *Lige muligheder*. Medborgercentre rummer bibliotek, rådgivning og uformel læring under samme tag. Centrene er uformelle rådgivnings-, lærings- og aktivitetscentre, der fungerer som en udvidet borgerservice på tværs af forvaltninger og institutioner.

En del af satspuljemidlerne til medborgercentre skal bruges til at etablere en *online lektiehjælp*. Et pilotprojekt sluttede i februar 2009, og umiddelbart derefter indkaldte Bibliotek og Medier sammen med Integrationsministeriet og Undervisningsministeriet projektforslag. Det blev Statsbibliotekets Bibliotekscenter for Integration, der fik den tre-årige udviklingsopgave med at etablere en landsdækkende online lektiehjælp. Tjenesten retter sig primært mod unge i 7. til 10. klasse bosat i udsatte boligområder.

Læs mere på www.statsbiblioteket.dk/lektier-online

DR og TV2

Med Mediaaftalen for 2007-2010 er kravene til DR's tilbud til børn og unge blevet udvidet og præciseret i forhold til tidligere. I public service-kontrakten, som DR har indgået for perioden, er det således beskrevet, at DR skal styrke sin virksomhed i forhold til børn og unge både på de eksisterende radio- og tv-kanaler og på øvrige platforme som internet, DAB og mobil. Der skal tilbydes både programmer og informationstjenester af høj kvalitet, og der skal lægges vægt på dansksprogede programmer. Børnedramatik er et specifikt område, der skal styrkes.

DR åbnede 1. november 2009 en ny digital børnekanal. Børnekanalen har fået navnet *Ramasjang*, og her kan børn møde alle de kendte DR-figurer og deres venner, ligesom de vil møde helt nye karakterer og værter, der involverer børn såvel i udsendelserne som i andre relevante sammenhænge i børns eget liv. Kanalen vil følge børns hverdag, weekender og ferier.

Det tidsmæssige omfang af førstegangsudsendte børneprogrammer skal fastholdes på FM-radio, mens omfanget på DAB-radio skal øges. I forhold til unge skal DR fastholde det tidsmæssige omfang af tv- og radioprogrammer, mens DR skal styrke nettilbuddene.

Også TV2 har public service-forpligtelser i forhold til børn i sin sendetilladelse – dog er kravene mindre detaljerede end kravene til DR. TV2 skal tilbyde programmer af høj kvalitet til børn og ligesom DR lægge vægt på dansksprogede programmer. Tidsmæssigt må omfanget af TV2's børneprogrammer i de enkelte år ikke ligge under det årlige gennemsnit for perioden 1999-2002.

Både DR og TV2 er desuden i Filmaftalen for 2007-2010 forpligtet til at tilgodese produktion af film for børn og unge.

Læs mere på www.kum.dk

Tilskudsoversigt:

Læselystprojekter 2009

Børnehavebiblioteker 2008-2009

Tilskud fra udviklingspuljen til folke- og skolebiblioteker 2009 inden for børnebiblioteksområdet

Tilskud til lektiecafeer 2008-2009

Læs mere på www.bibliotekogmedier.dk

Indenrigs- og Socialministeriet

Forsøg i landdistrikterne

Der blev i 2009 iværksat forsøg med Indenrigs- og Socialministeriets *Landdistriktpulje* for at forbedre landdistrikternes udviklingsmuligheder. Delmålene var blandt andet at styrke de lokale kulturaktiviteter og at styrke de sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige initiativer rettet mod børn og unge i landdistrikterne, herunder aktiviteter for socialt svagt stillede børn og unge. Der vil også blive finansieret projekter i 2010.

Læs mere på www.ism.dk.

Udsatte børns fritid

Socialforskningsinstituttet har gennemført et forskningsprojekt om udsatte børns fritid. Formålet var at belyse forholdet mellem børns fritidsliv og deres trivsel og behov. Udsatte børn og unges deltagelse i fritidslivet er blevet afdækket med forskningsprojektet.

Overordnet peger resultaterne på, at børn, der modtager sociale foranstaltninger, og som deltager i organiserede fritidsaktiviteter – især holdaktiviteter, fysiske udfoldelser og kulturelle aktiviteter – trives bedre end andre børn, der modtager foranstaltninger.

Men børn, der modtager sociale foranstaltninger, har samlet set et dårligere fritidsliv med en markant lavere deltagelse i organiserede fritidsaktiviteter end børn fra ressourcestærke familier og i nogle tilfælde endog end børn fra ressourcetsvage familier. Forskningsprojektet viser også, at børn, der modtager foranstaltninger, har mindre livsglæde, flere psykosomatiske vanskeligheder, en skolegang med ringere faglig præstation og svagere sociale relationer til jævnaldrende. Undersøgelsen viser, at børn, som modtager sociale foranstaltninger er mindre aktive i fritiden end andre børn. Der er en langt mindre andel af børn, der modtager foranstaltninger, der deltager i det organiserede fritidsliv.

Samlet set er der også en mindre andel af børn med foranstaltninger, der jævnligt læser bøger end børn fra ressourcestærke familier.

Læs mere på www.sfi.dk.

Fritidspas

I forbindelse med aftalen om satspuljen for det sociale område 2006-2009 afsatte satspuljepartierne 17,5 mio. kr. til forsøg med fritidspas til udsatte børn. Formålet med puljen var at sikre, at børn og unge, som ellers ikke deltager i relevante fritidsaktiviteter, får yderligere mulighed for at deltage i sædvanlige fritidstilbud, der dækker en række former for fritidstilbud, herunder idræt, spejder mv.

Der blev i forbindelse med projektet oprettet to forsøgspuljer:

1. Forsøg med betaling af fritidstilbud i form af kontingentstøtte til børn fra familier med en indkomst under en bestemt grænse.
2. Forsøg med fritidsvejledere med mulighed for efter konkret vurdering at give økonomisk tilskud til udvalgte børn.

I første omgang fik 12 projekter tildelt midler – tre under forsøgspulje 1 og ni under forsøgspulje 2.

I det følgende præsenteres hovedresultaterne fra evalueringen af forsøg med fritidspas:

- En stor del af børnene/de unge kom til at gå til en aktivitet efter at have talt med fritidsvejlederen, og over halvdelen vurderer, at de ikke ville være begyndt uden fritidsvejlederens hjælp. Hertil kommer, at ca. 2/3 af børnene/de unge møder op hver gang.

- Børn/unge kommer ikke nødvendigvis i gang med en fritidsaktivitet, blot fordi de får økonomisk støtte til kontingentbetalingen.
- Fritidsvejledningen er afgørende for at få etableret kontakt til målgruppen og for at få skabt et holdbart match mellem barn/ung og fritidsaktivitet.
- Det vurderes, at en del børn og unge har behov for økonomisk støtte for at kunne deltage på lige fod med deres jævnaldrende (kontingentstøtte, støtte til transport eller udstyr m.m).
- Uanset om der er tale om forsøgsmodel 1 eller 2, er der flest børn, der starter på en sportslig fritidsaktivitet i form af enten holdsport eller individuel sport.
- De forældre, der har deltaget i evalueringen, er glade og tilfredse med både hjælpen og muligheden for økonomisk støtte.

Læs mere på www.servicestyrelsen.dk.

Kulturministeriet

Kultur for, med og af børn har i mange år været og er fortsat vigtige temaer i regeringens kulturpolitik. Dette kommer til udtryk gennem støtte til en lang række initiativer og aktiviteter på børnekulturområdet.

Kulturministeriet har tradition for at sætte fokus på børns kulturelle udvikling og muligheder. Derfor støtter Kulturministeriet kulturtilbud til børn inden for alle kunstområder – både i form af støtte til børns møde med den professionelle kunst og ved støtte til, at børn selv kan prøve kræfter med kunstområderne. Kulturministeriet støtter musikskoler, skolekoncerter, børneteater, børnelitteratur, børnefilm, medieundervisning, biblioteksprojekter og museumsaktiviteter. Ligeledes producerer og køber DR og TV2 mange børneprogrammer.

Kulturministeriets styrelser og flere af ministeriets institutioner er medlem af Børnekulturens Netværk, og ligeledes har de faglige og administrative opgaver i forbindelse med statens bevillinger til børnekulturen.

Kultur for alle

Ministeren har i december 2009 lanceret sin strategi *Kultur for Alle*. I strategien indgår Børn og Unge som et særskilt afsnit, idet det er et område, som ministeren i høj grad ønsker at sætte fokus på. I strategien understreger ministeren, at kulturaktørerne skal skabe kulturtilbud målrettet børn og unge og formidle dem på en måde, der appellerer til målgruppen. Ministeren fremhæver, at det er vigtigt, at de allerførste kulturtilbud, som børn og unge møder, vækker deres interesse for kunsten og kulturen. Ellers kan man miste dem som kulturbrugere fremover. Det fremhæves endvidere i strategien, at familien også har et ansvar for at sikre børns kulturelle dannelse, og der er fokus på initiativer, der kan understøtte familien som kulturbruger.

Læs mere på www.kum.dk.

Børn og unge som fokusområde i resultataftaler og kulturaftaler

Kulturministeriet har kultur for og med børn som særligt fokusområde i en lang række af resultataftaler med statens kulturinstitutioner. Blandt de mange institutioner, der nu har målrettede aktiviteter for børn, er Bibliotek og Medier, Det Kongelige Teater, musikkonservatorierne og en række museer, f.eks. Dansk Landbrugsmuseum og Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum.

Derudover udgør initiativer for børn og unge et vigtigt element i de fleste af de kulturaftaler, som kulturministeren har indgået med kommunerne. Aftalerne giver kommunerne større frihed til at disponere over deres kulturaktiviteter, til at sætte fokus på deres kulturpolitiske initiativer og til at støtte det lokale kulturpolitiske engagement og samarbejde på tværs af kommunegrænser og institutioner.

Læs mere på www.kum.dk.

Det fællesnordiske kultursamarbejde

Aktører på børne- og ungeområdet kan søge om midler fra tre fællesnordiske rammeprogrammer. Programmerne er tidsbegrænsede og fik i 2009 bevillinger på 11,3 mio. kr. til Program for Nordiske Computerspil for børn og unge, 18,4 mio. kr. til Kunst- og Kulturprogram og 11,5 mio. kr. til Mobilitetsprogram for kunstnere m.fl. Foruden mulighed for at søge om tilskud til konkrete projekter via programmerne er børne- og ungeområdet prioriteret inden for Nordisk Ministerråd Kultur, og de fællesnordiske kulturinstitutioner - specielt de Nordiske Huse og Institutter - gennemfører årligt en række arrangementer for børn og unge. Kulturkontakt Nord i Finland er informations- og kontaktpunkt for det fællesnordiske kultursamarbejde. Oplysninger findes også på Nordisk ministerråds hjemmeside www.norden.org.

Kulturministeriets priser for børne- og ungdomsbøger

Kulturministeriets forfatterpris for børne- og ungdomsbøger og Kulturministeriets illustratørpris for børne- og ungdomsbøger blev i 2009 relanceret og fik i samme omgang et økonomisk løft. De to priser bliver nu hver på 75.000 kr. i stedet for de hidtidige 30.000 kr., og priserne går til henholdsvis årets bedste skønlitterære børne- og ungdomsbog og årets bedste illustrerede børne- og ungdomsbog.

Forfatterprisen har til formål årligt at hædre en særlig bemærkelsesværdig indsats for den danske, skønlitterære børne- og ungdomsbog af høj litterær og kunstnerisk kvalitet. Kulturministeriets illustratørpris for børne- og ungdomsbøger har til formål årligt at hædre en særlig bemærkelsesværdig indsats for den illustrerede danske børne- og ungdomsbog af høj teknisk og kunstnerisk kvalitet.

Læs mere på www.kum.dk.

Børn og Unge - Idræt

Det er et højt prioriteret politisk mål at give alle børn og unge mulighed for at dyrke idræt. Breddeidrætsudvalgets rapport fra 2009 rummer en lang række forslag til, hvordan sådanne muligheder kan skabes i samspil mellem bl.a. stat, kommuner og idrætsforeninger. Der er i 2009 udpeget syv modelkommuner - kaldet breddeidrætskommuner, som i deres område vil sætte særligt fokus på at føre Breddeidrætsudvalgets forslag, herunder mange børne- og ungdomsrettede, ud i livet. Blandt Breddeidrætsudvalgets forslag er også, at regeringen laver en national handlingsplan for, at alle børn og unge får mulighed for mindst syv timers idræt og motion om ugen.

Læs mere på www.kum.dk.

Børneattester

Idrættens hovedorganisationer - Danmarks Idræts-Forbund (DIF), Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger (DGI) og Dansk Firmaidrætsforbund (DFIF) - har fået gennemført en undersøgelse, som viser en klar fremgang i antallet af idrætsforeninger, der indhenter de lovpligtige børneattester. Nogle foreninger mangler dog fortsat, på trods af at de er forpligtede til at indhente børneattester. Kulturministeren har derfor fremsat fire forslag til stramninger af børneattestordningen over for Folketinget. Ministeren foreslår: at børneattester skal være en betingelse for tilskud, at alle foreninger skal indhente børneattester, at der skal være bedre dokumentation, og at der skal indføres børnebeskyttelsespolitikker. Forslaget skal sikre, at det i endnu højere grad er trygt at færdes i foreningerne.

Læs mere på www.kum.dk.

Undervisningsministeriet

I marts 2009 fremlagde regeringen en handlingsplan for at styrke børn og unges praktiske, musiske og kunstneriske færdigheder. Du kan læse mere på www.uvm.dk.

En lang række initiativer er i denne forbindelse iværksat, for eksempel:

Forsøg med de praktiske/musiske fag

Formålet med forsøgene er at styrke de praktiske/musiske fag i folkeskolen og tilvejebringe grundlag for overvejelser om eventuelle ændringer af folkeskoleloven på det praktiske/musiske fagområde. Forsøgene vil blive omfattet af en ekstern evaluering. Undervisningsministeriet har godkendt i alt 13 forsøg bl.a. med udstrækning af fagene, det nye fag ”håndværk og design” og afsluttende prøver. Forsøgsperioden løber fra skoleåret 2009/2010 til udgangen af skoleåret 2010/2011. Det er muligt at søge om godkendelse af forsøg i hele forsøgsperioden.

Læs mere på www.uvm.dk.

En styrket musiklæreruddannelse med henblik på undervisning i folkeskolen

En helt ny uddannelse i musik og styrkelse af samarbejdet mellem professionshøjskoler og musikkonservatorier. Det er nogle af de forslag, en arbejdsgruppe nedsat af Kulturministeriet og Undervisningsministeriet fremlagde i november 2009.

Forslaget indeholder fire modeller til en styrkelse af musiklæreruddannelsen. Model 1 og 2 er forslag til en styrket grunduddannelse i musik, model 3 og 4 er modeller for styrket efteruddannelse. Alle modeller indebærer et tæt samarbejde mellem en professionshøjskole og et musikkonservatorium. Der arbejdes nu videre med at konkretisere og videreudvikle de fire forslag, hvilket sker i samarbejde mellem professionshøjskoler, musikkonservatorier og de to ministerier.

Link til arbejdsgruppens rapport på www.uvm.dk.

Springfrøprisen

Springfrøprisen uddeles af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet en gang årligt til en koncert, en musical, udstillinger af elevværker i billedkunst, sløjd og håndarbejde eller andet spændende arbejde med de praktiske, musiske og kunstneriske fag i folkeskolen. Springfrøprisen er indstiftet for at få de gode eksempler frem i lyset til glæde og gavn for andre. Med prisen ønskes det, at der kommer et øget fokus på, hvad man lærer og beskæftiger sig med i de pågældende fag.

Prisen uddeles første gang i foråret 2010. Initiativet er forankret i Undervisningsministeriet og støttes af Kulturministeriet

Læs mere på www.uvm.dk.

Syngelystkampagnen

Fokusområdet for kampagnen var i 2009 rettet mod daginstitutioner, vuggestuer og børnehaver. Syngelystkampagnen fortsætter frem til 2011.

Kampagnen igangsatte i 2009 mange begivenheder, for eksempel:

100.000 børn sang højt

Der var klar himmel og børnesang i luften, da vuggestuer, dagplejere og børnehaver over hele landet markerede sangdagen, den 17. september, med mange små og store, sjove og spændende initiativer. De små skal synge, og det gjorde de! Social- og Indenrigsminister Karen Ellemann åbnede dagen med et besøg i Thorshavnsgades børnehave i Århus og overværede, hvordan børnehaven bruger sang dels til institutionens handicappede børn, dels

til samling og fællessang for hele børnehaven.

Sangprojekter under Sangpuljen i 2009

Syngelyst har udløst en pulje på 250.000 kr. til sangprojekter rundt om i landet. Sangpuljen støtter projekter, der som hovedformål har at gøre sang til en naturlig del af børn og unges hverdag. Sangpuljen støtter i alt 11 sangprojekter.

Læs mere på www.dr.dk.

Det Europæiske År for Kreativitet og Innovation 2009

Formålet med Året var at fremme kreative og innovative kompetencer på alle niveauer i samfundet og at sætte øget fokus på, hvordan kreativitet og innovation kan skabe udvikling for den enkelte og for samfundet. Man ønskede også fra EU's side at skabe debat om, hvordan forskning og uddannelse kan stimulere de kreative og innovative kompetencer. Et mantra for Året var, at "Kreativitet er for alle" og derfor uafhængig af alder, fag, uddannelse eller andet, som man kunne tro var afgørende.

I den forbindelse har Undervisningsministeriet som national koordinator for Året afholdt en konkurrence for landets 6. klasser – *Elastikkonkurrencen*. Konkurrencen gik ud på at finde på nye, kreative måder at bruge helt almindelige køkkenelastikker på, lave en video om ideen på maks. 3 minutter og uploade den på YouTube. Konkurrencen blev afsluttet i november 2009, og i runde tal blev resultatet 110 videoer fordelt på 400 elever fra 35 skoler.

Læs mere om Året og Elastikkonkurrencen på www.krea09.dk.

Oversigt over Netværkets fælles aktiviteter i 2009

Aktiviteter i forbindelse med handlingsplanen for 2008-2009:

- Modelkommuneforsøget
- Kultraftaler
- Netværksdannelse og kompetenceudvikling
- Arkitektur og design
- Diplomuuddannelsen for kulturformidlere
- Ungekultur

Aktiviteter i forbindelse med vores støttefunktioner:

- Rådgivning
- Videndeling
- Dokumentation
- Kommunalt samarbejde
- Samarbejde med andre parter
- Internationalt samarbejde

Oversigt over Netværkets parters aktiviteter i 2009

Det Danske Filminstitut:

- Årets film for børn og unge
- Film i skolen, gymnasiet og daginstitutionen
- Med Skolen i Biografen
- Filmstriben.dk – film på nettet
- Kurser for lærere, pædagoger og børnebibliotekarere
- Efteruddannelse af lærere og pædagoger
- FILM-X i Danmark og ude i verden
- Børnebiffen og Bio min Bio
- International kulturudveksling
- Filmfestivaler
- dvoted.net - et mødested på nettet for unge filmskabere
- Undersøgelse af børn og unges spillefilmvaner
- Tilskudsoversigt

Kulturarvsstyrelsen:

- Formidlingsplanen
- Kortlægning af museernes undervisningsaktiviteter
- Etablering af to regionale centre for museumsundervisning
- KulturnetDanmark-projektet
- e-museum
- Kulturarvsdage
- Verdensarv på DR
- Nyskabende projekter støttet af Kulturarvsstyrelsen

Statens Kunstråd / Kunststyrelsen:

Kunstrådet

- Huskunstnerordningen
- Forsøg med kulturskoler, billedkunstneriske grundkurser m.v.
- Dans for Børn
- Litteraturen
 - Støtte til produktion af børnelitteratur
 - Udstillingen Danske Billedbøger
- Musikken
 - Skolekoncerter
 - Musikundervisning
 - Nye toner
 - Musikdramatik
- Scenekunsten
 - Støtte til produktion af børneteater sæson 2010-2011
 - ASSITEJ's verdenskongres 2011

Kunststyrelsen

- Refusion af kommunernes udgifter til børneteater
- Landsdelsscener, egnsteatre og små storbyteatre
- Musikskoleområdet
- Landsdelsorkestrene
- Childbooks.dk

Styrelsen for Bibliotek og Medier

- Biblioteksbetjening af børn
- Børnebibliotekernes nye website pallesgavebod.dk
- I øjenhøjde med Danmarks børn – live-TV fra børnebiblioteket i Aalborg
- Kursustilbud for børne- og skolebibliotekarere
- Læselystprogrammet
- Bogstart – børn elsker bøger
- Lektiecafeer
- Medborgercentre og online lektiehjælp
- DR og TV2 børnene og de unge
- Tilskudsoversigt

Indenrigs- og Socialministeriet

- Forsøg i landdistrikterne
- Udsatte børns fritid
- Fritidspas

Kulturministeriet

- Kultur for alle
- Børn som fokusområde i resultatkontrakter
- Kultur i hele landet

- DR og TV 2
- Det fællesnordiske kultursamarbejde
- Børn og Unge - Idræt

Undervisningsministeriet

- Forsøg med de praktiske/musiske fag
- En styrket musiklæreruddannelse med henblik på undervisning i folkeskolen
- Springfrøprisen
- Syngelystkampagnen

Budget for 2008 - 2009

	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Tipsbevilling	5.400.000	5.500.000
Projektmodning Ungekultur *	0	400.000
Ungeprojekter	0	500.000
<hr/>		
Indtægter i alt	5.400.000	6.400.000
Børnekultur i hele landet	1.100.000	1.100.000
- Kultur i dagtilbud		
- Kultur i skolen		
- Kultur i familien		
- Modelkommuneforsøg		
- Netværksinitiativer		
- Kompetenceudvikling		
Fokus på formidling	1.000.000	250.000
- Formidling af arkitektur og design		
- Kvalificering af formidlere		
- Formidling af børnekultur på nettet		
Rådgivning, videndeling, dokumentation og internationalt samarbejde	1.475.000	1.400.000
Administration og drift af sekretariatet	1.825.000	2.550.000
Ungekultur	0	1.100.000
<hr/>		
Udgifter i alt	5.400.000	6.400.000
<hr/>		

* Note: Bevilling til projektmodning af Ungekultur givet af Kulturministeriet, Indenrigs- og Socialministeriet og Undervisningsministeriet.

Medlemmer og sekretariat

Netværket har pr. 1. januar 2010 følgende sammensætning:

Styrelsen for Bibliotek og Medier

Direktør Jens Thorhauge

Bibliotekskonsulent Ann Poulsen (indtil 14. maj 2009)

Børnebibliotekskonsulent Lisbet Vestergaard (fra 15. maj 2009)

Det Danske Filminstitut

Direktør Henrik Bo Nielsen

Centerleder Charlotte Giese

Kulturarvsstyrelsen

Direktør Steen Hvass

Fuldmægtig Thyge Moos

Statens Kunstråd/Kunststyrelsen

Direktør Poul Bache

Akademisk medarbejder Lisbet Vestergaard (indtil 14. maj 2009)

Specialkonsulent Vibeke Skov Larsen (fra 15. maj 2009)

Kulturministeriet

Kontorchef Karin Marcussen

Fuldmægtig Eva Argir Falster

Indenrigs- og Socialministeriet

Kontorchef Nina Eg Hansen

Fuldmægtig Børn Bakdahl

Undervisningsministeriet

Kontorchef Oluf Engberg (indtil 30. november 2009)

Kontorchef Lone Folmer Berthelsen (fra 1. december 2009)

Konsulent Beata Engels Andersson

Sekretariatet

Sekretariatsleder Benedicte Helvad

Chefkonsulent Jan Helmer Petersen (indtil 31. marts 2009)

Konsulent Rikke Lund Heinsen (indtil 30. september 2009)

Konsulent Merete Dael

Konsulent Stine Engel (fra 15. maj 2009)

Konsulent Anne-Kristine Mortensen (fra 1. november 2009)

Webredaktør Signe Thomsen

Sekretariatsmedarbejder Lars Thaysen

Kommissorium

Baggrunden for Netværkets oprettelse og de konkrete opgaver er nærmere beskrevet i *Kommissorium for Børnekulturens Netværk*, som kan læses på www.boernekultur.dk.

Publikationer

Børnekulturens Netværk udgiver en lang række publikationer, som kan hentes på www.boernogkultur.dk eller bestilles i trykt form:

- *Børnekulturens Netværk - Statusrapport 2008*
- *Børnekultur i udvikling – Handlingsplan 2008-2009 og Statusrapport 2007*
- *Børnekulturens Netværk - Statusrapport 2006*
- *Børnekultur i hele landet – Handlingsplan 2006-2007 og Statusrapport 2005*
- *Kunst i børns dagligdag – En guide til kunst og kultur i dagtilbud, skole og fritiden*
- *Børnekultur i kommunen – Ideer og inspiration til kommunalreformen*
- *Slip fortællingen løs – Kunst- og kulturformidling til de 3-6 årige*
- *Tal om børnekultur – En statistik om børn, kultur og fritid*
- *Når børn møder kultur – En antologi om formidling i børnehøjde*
- *Børnekulturens Netværk - Statusrapport 2004*
- *Formidlingens Kunst – Et fælles ansvar for børn og kultur*

Kolofon

Udgivet af:

Børnekulturens Netværk
H.C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Tlf.: 33 73 33 70
bkn@boernekultur.dk
www.boernekultur.dk

Redaktion:

Sekretariatsleder Benedicte Helvad
Ekstern konsulent Jan Helmer-Petersen
Konsulent Stine Engel

Foto:

Henning Hjorth

Billedbehandling:

Adman

Copyright:

Børnekulturens Netværk, København, januar 2010
Der kan frit citeres fra Statusrapport 2009 med tydelig kildeangivelse.